

על פי התורה אשר יזרור

Yorucha

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובי
מראי
מקומות
עומק א דיני

הלכות הלואה וגביהית חוב

LOANS & COLLECTIONS PART 3

THIS VOLUME HAS BEEN DEDICATED BY THE YORUCHA CHABURA OF
LIDO BEACH, NY

IN HONOR OF THEIR ROSH CHABURA
R' YAKOV LOWINGER

BENEVOLENT FOUNDER OF THE YORUCHA PROGRAM AND NOTABLE CONTRIBUTOR TO THE TREMENDOUS GROWTH
IN TORAH AND AVODAH IN THE LIDO BEACH COMMUNITY.
MAY THE COMMUNITY CONTINUE TO GROW. **מחיל אל חיל**

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובץ מראוי מקומות

עומקא דדיןא

Prepared by Rav Yitzchak Grossman,
Rosh Chaburah, Greater Washington Community Kollel

Rav Dovid Grossman
Rosh Bais HaVad

Rav Baruch Fried
Dayan and Yorucha Project Editor

Rabbi Chaim Belsky
Head of Yorucha Development

Rabbi Yaakov Tescher
Director of Torah Projects

Reb EC Birnbaum
Chief Marketing Officer

Rav Ariel Ovadia
Yorucha Content Editor

A project of BAIS HAVAAD
HALACHA CENTER

1.888.485.VAAD(8223) | 732.232.1412

WWW.BAISHAVAAD.ORG/YORUCHA

YORUCHA@BAISHAVAAD.ORG

105 RIVER AVENUE, SUITE #301, LAKWOOD, NJ 08701

BAIS HAVAAD DIVISIONS

Business
Halacha
Services

Bais Din
& Dispute
Resolution

Zichron
Gershon Kollel
for Dayanu

Medical
Halacha
Center

Kehilla &
Bais Din Primacy
Initiative

Halachic Awareness
& Education

תוכן העניינים

מצות הלואה

8	• מצות הלואה.....
15	• במקום מניעת רוח.....
22	• הלואה ע"י יותר עיסקא.....
26	• הלואת סchorה והשאלת כלים.....
29	• הדרכה מעשית בהלואת מעות.....

ערבות

44	• אופן התחייבות ערב.....
49	• ערב מטעם שליחות.....
54	• כשלא הלוחו על אמוןתו.....
65	• מתי אובין מהערב.....

גבירת חוב

76	• אישור דחיקת לוה.....
81	• חיוב לוה להשכיר א"ע לשלם חובו.....
86	• האם מסדרין לבעל חוב.....
92	• דיני סידור.....

יאוש, מחילה, התישנות, פשיטת רגל

110	• מחילה בלב וחוקי התישנות [Statutes of Limitations].....
113	• נתיאש מלגבות חובו.....
122	• מנהג לחיב פשרה או מחילה.....
126	• פשיטת רגל ודינה דמלכותा.....

YORUCHA CORPORATE SPONSORS:

FOUNDERS & BUILDERS

In memory of
HARAV YOSEF GROSSMAN ZT"L
 לע"נ הרב יוסף גROSSמן זצ"ל

לע"נ ישראלי ליב בן מרדכי ז"ה,
 ברכה לאה בת אריה ליב ע"ה

LOWINGER FAMILY
 ר' מאיר משה בן ברוך הילוי ז"ל • יונקה בת משה שמו אל
 ע"ה • ר' דוד בן ברוך בעמיטיז ז"ל • אלדאה בת משה דוד
 ע"ה • ר' יונה בן יצחק ז"ל • מרים בת חיים ע"ה

MR. HOWARD ZUCKERMAN Z"L
 ר' צבי יעקב בן פמח' יהוּדָה ז"ל
 By his wife Mrs. Rosalyn Zuckerman

לע"נ ר' אברהם נחמן
 ב"ר זאב ולפסון זצ"ל

ARYEH WEISS & FAMILY

DINA DMALCHUSA & MINHAG BMAMMON

Dedication available

MISHPITEI HAMAMMON & HILCHOS GEZEL

Dedication available

GEZEL AKUM & GENEIVAS DA'AS

Dedication available

HALACHOS OF EMPLOYMENT

לע"נ ר' שלמה בן ר' אביגדור משה ז"ל | האשה מלכה בת ר' משה ע"ה | ר' יצחק יעקב בר ר' איליהו ז"ל | האשה רבקה בת ר' גבריאל חיים ע"ה

Dedicated by Mr. & Mrs. Avigdor Fried

HALACHIC DEALS & DOCUMENTS

Dedication available

BUSINESS & EMPLOYMENT ON CHOL HAMOED

Dedication available

Distribution sponsored by Barry Lebovits & Family

CORPORATE CHAMETZ

Dedication available

Distribution sponsored by Reb Shimshon Bienstock & Family

in honor of the Yorucha Chabura at the Kollel Los Angeles and its Rosh Chabura - Rabbi Zalman Frager

PARTNERSHIPS & CORPORATIONS

Dedication available

Distribution sponsored by Mr. & Mrs. Meir Futersak

INFRINGEMENT & COMPETITION

Dedicated in memory of Rav Yehuda Kelemer זצ"ל

Young Israel W. Hempstead Led by R' David Felt, Eitz Chayim Dogwood Park Led by Rabbi Dov Greer
 R' Aaron Gershonowitz

COMMITMENTS & KINYANIM

Dedicated

לזכר ולע"ג ר' אברהם דוב בר' יצחק מנחים הכהן והענגרוא ז"ל
 נפטר י"ב ט"ו תשמ"ג בגבנה. הונצח ע"ה משפטו

ONAAH & MEKACH TAOS

Sponsored by

F Frankel Rubin Klein, Attorneys at Law
 Mayer S. Klein, Managing Partner
 Solving serious business problems. בע"ה

TZEDAKAH & MA'ASER I

*Dedicated by the Yorucha Chabura at Khal Zichron Moshe Dov - Far Rockaway, NY
 in honor of their Mara D'asra and Rosh Chabura
 Rav Aaron Eliezer Stein Shlit'a
 ברכת ר' שמואל ברוך הייט ומשוחחו עמו"ש*

TZEDAKAH & MA'ASER II

Dedicated by the Yorucha Chabura at

kollel zichron shneur
 שניאור זיכרון קולל
 Monsey, NY

in honor of their
 Rosh Chabura
 הרב מיכאל אלילס שטינט'א

SHEMITAH & PRUZBUL

Dedicated

לע"נ ר' אברהם נחמן בר' זאב ולפסון זצ"ל

LOANS, GUARANTORS, & BANKRUPTCY

*Dedicated by the Yorucha Chabura at Lido Beach, NY in honor of their
 Rosh Chaburah, Rabbi Yakov Lowinger*

WEEKLY DEDICATIONS & SAREI ELEF

Mr. & Mrs. Michael Abramson

Mr. & Mrs. David Yitzchaki - W. Hempstead, NY

Reb Shimshon Bienstock & Family

Reb Chaim Gross & Family

Reb Ephram Ostreicher & Family

Reb Dovid Bloom & Family

Reb & Mrs. Saadia Zakarin - Monsey, NY

Reb & Mrs. Yaakov Klein - St. Louis, MO

**לזכות זיווג הגון בקרוב
 אשתור שיינידל בת שולמית | ברכה אשתור בת דינה**

Reb & Mrs. Yudi Hertzberg - Monsey, NY

Reb & Mrs. Ari Schwartz - Monsey, Ny

Reb & Mrs. Tzvi Rieder - Monsey, NY

Sponsor a day, a week, or a month of Yorucha... and help thousands nation-wide gain a working knowledge of Business Halacha!
 CONTACT THE BAIS HAVAAD OFFICE: (CONTACT INFO ON BACK COVER) OR GO TO WWW.BAISHAVAAD.ORG/DONATE

LOANS & COLLECTIONS

Sugya Introduction

Concepts that will be discussed in this series of shiurim

1. THE MITZVAH TO LEND MONEY

There is a mandatory Biblical commandment to lend money to one in need of it. Some *acharonim* suggest that this obligation is the rationale for the prohibition against charging interest for loans of money.

Precedence The Gemara and the poskim establish various rules of precedence, both between various potential borrowers of limited funds, as well as between the lender's own need for his money and the need of the potential borrower.

Scope The poskim discuss whether the mitzvah extends to loans of property other than money; to profit-generating loans (made according to a *heter iska*); and to a vendor extending credit to a customer.

2. ARVUS (CO-SIGNING)

Guaranteeing a loan is a binding commitment, despite its involving an element of *asmachta* (conditional obligation). In certain circumstances a *kinyan* (act of formal solemnization of a transaction) is required, while in others it is not.

Agency Some poskim maintain that the liability of a guarantor derives from the fact that the lender is considered his agent in making the loan, and they therefore limit this liability to where the rules of agency are satisfied, and the language of agency is used; others disagree.

Third-Party Purchase Guarantees The poskim discuss whether a third-party guarantee of a purchase is binding under the law of *arvus*.

Indemnification Priority An ordinary guarantor is generally an indemnitor of last resort, although in certain cases, he is an indemnitor of first resort.

3. COLLECTIONS

"Do Not Act Toward Him As A Creditor" It is a Biblical

prohibition for a creditor to demand repayment of a loan if he knows that the debtor does not have the wherewithal to do so. The poskim discuss whether he is required to be stringent when he is not sure whether he does. The creditor is even prohibited from merely crossing paths with the debtor without demanding repayment, since this will cause the debtor anguish over his inability to repay the debt.

Accepting Employment In Order To Repay A Debt The court cannot compel an insolvent debtor to accept employment in order to repay a debt. The debtor is permitted to do so of his own volition, and the poskim discuss whether he is personally obligated to do so (despite the fact that the court cannot compel him to do so).

Retention Of Personal and Professional Property When a debtor cannot repay a loan, the court seizes all his assets and transfers them to the creditor, with the exception of certain personal necessities, such as a limited supply of food and clothing, and certain professional equipment.

4. LOAN FORGIVENESS, BANKRUPTCY, AND RELATED ISSUES

Loan Forgiveness and Yeush In general, a mere verbal declaration of loan forgiveness (*mechilah*) is sufficient to erase a debt, and poskim debate whether even a mental, unverbalized one is effective. They also debate whether giving up hope (*yeush*) of ever collecting a debt erases it.

Statutes of Limitations Aside from the cancellation of debts by the Sabbatical Year (*Shemitah*), which is of limited practical significance in contemporary times, *halachah* has no native statute of limitations with regard to debt collection (or almost anything else). Poskim consider the question of the *halachic* relevance of secular statutes of limitation.

Bankruptcy *Halachah* has no native concept of bankruptcy. Poskim debate whether secular bankruptcy laws and customs may be incorporated into *halachah* via the mechanisms of *minhag* (custom) and *dina de-malchusa dina* (the law of the government is the law).

QUESTIONS ON Loans & Collections

Below are some practical scenarios that will apply to the material

1

Does one fulfill the obligation to lend money by lending under the terms of a heter iska (an arrangement that allows for the de facto charging of interest by technically restructuring the transaction as (part) equity investment rather than an outright loan)?

2

How does the obligation to lend money apply in the event of opportunity costs – what if one can earn interest if he deposits the money in the bank, or invests in the stock market (or cryptocurrency), or engages in real estate speculation?

4

Would halachah consider a generally accepted commercial custom of bankruptcy binding as a minhag?

3

Is there ever a problem with demanding payment of a loan that has come due? What about simply crossing paths with the debtor, which may remind him of his outstanding obligation? Do these prohibitions apply only if one knows that the debtor has no money, or even if the lender is unsure whether he does?

Join BHD and receive a 3-5 minute video post derived from the current Yorucha topic.

JOIN “BUSINESS HALACHA DAILY” TODAY!

For answers to these questions, and for more Q&A topics like these, visit baishavaad.org/daily
To sign up to the Business Halacha Daily WhatsApp group messages 732.232.1412

חלק ג' గביית חוב

תוכן העניינים

- איסור דחיקת לוה 76
- חיוב לוה להשכיר א"ע לשלם חובו 81
- האם מסדרין לבעל חוב 86
- דיני סידור 92

For the Halacha Shiur on on Loans & Collections Part III, see pages 106-107

(ד' ע. ๔) וְכָלָבָה מִקְרָמוֹת: וּמְצֻוֹת זוֹ גַּדֵּל סְמִלָּה יִתְהַלֵּךְ מִן קְנוּמָה:

פ"א ר טען חולה שטמפלין אלו שכדי ארין של' וכו' כמו בס"ה דין זה ש לוטו מכוון בוגרנו לפה נזון ושהם מחייבים כי ולו ניכלה שטח נזון לרעה נזון וזה שטח נזון כפ' ג' בדיננות (ב"ג, י"ט). שטח נזון ערך הרבה כמה שטחים מלחלוקות לעני שנאמר ורעה עינך באחרך האבון לנו: **ב** כל הנוגש העני והוא יודע שאין לו מה יחויר לו עוכב ולא תעשה שנאמר לא תהיה לו נושא. ומזכות

א סמ"ג נהיין קי' קפ"כ צויל אפס: ב סמ"ג עטין קי' ס"ג עט"מ קי' ס"ז:

לחם משנה

אבודר לאדם להראות וכ'ו', ע"ג דמקהלת דלן נוכחה מפקין לנו בגמלו מ"מ משוחה לנו נלבינו ולבילם חילן חילוקין בצד וטומנוויאן מקרין דלן

בשיטבע המלה הילאה ובוי, ובה, ובה נגלה מלה מקומית לילעמי סיכון פס ופולחן' פס ויל' מכוב בפקידי ריליך קמיה

There is a biblical prohibition for a lender to pressure a borrower for repayment if he knows that the borrower cannot repay the debt. He may not even pass in front of him in order to frighten or shame him. *It isn't clear from the Rambam if passing before him is included in the biblical prohibition.*

רמב"ם הולמת מלה ולווה פרק א' הלכה ב-ג
יש לאו דאורייתא (והוא אחד מתרי"ג מצוות) לנגן ולדוחן את הענין בשינוי דעתו
לשלם לו, ואפייל' לעבור לפניו אסרו כד שלא ייחידו או יכללו; האחרונים דנו אם גם האיסור
לעבור לפניו הוא מדאוריתא, או שזה רק מודרבנן, וכן שנראה להלן.

קובץ חיבוריהם

סימן צד

ב-ע' יט ר'

השלה מודולית – מודול אחד או יותר אשר מושם על מנת לסייע בפתרון בעיה מסוימת.

Further Iyun: Although we usually must be stringent in cases of doubt that involve a biblical prohibition, if a lender is unsure whether the borrower is able to repay the debt he would be allowed to apply normal pressure upon the borrower to repay. This is either due to a special exception in this prohibition, or because one has the right to assume that he does have the ability to pay, since a borrower is forbidden to use money in a way that it can get lost entirely.

This prohibition does not apply to debts that arise from other sources, such as wages and the like, however perhaps one should still avoid doing so.

מצהה עשה להלורה לנני ישראלי וכו'. נ' ב', עיין פירוש ר' כת"י
ונצנחות פרק ו' דף נ' ע' ז' ד' ס' מלה ען צביה, שצניחס
מנגדין נס ד'ו'ל' נמקור מינו לד' נמקון, וזה מטעם דלוש' מהוין
לפסנות רק לוי טהירע סטוח גאנז, הא' נאנז'ה' לח' נמיינט' פולוטה. דלאן
למייד דרכ' פקחין קמר כהן, דה'כ' נטלטח גה' מיטה מל' ען צביהם,
ואלו כי צניעתא יש' ע' ז' נקט סטמלה דצטנחות קדי'יס חומרייס נ' כה'
ומכח דבכל צוותה נבדת די' חומרייס ק' ומלה ען צביהם, וכן צו' ג'
צ'ו' ט' סטמן פ' צעריך כה'. וו'ס' נטלטח קו' נטעט' קלה, נמא ניא
פקחין נאנז' טעמעלה. וא'ע' ס' בס כל צביהס סי' כה', ובצ'ן כראק גס
צ'טלהס סי' כה', ווועלא דלאין מוהויב נלאוות ייך לוי טהירע סטוח גאנז.
וונמלה פירוטים ליט' ע' דמי דמקו' נאך, סי' ט' ז' נואר ד'ו'ל' נלאוות
צמדייס, ווי' מסוס פלישן, סי' ע' נלאוות צמטה, זו נוואר אל' מפלערען קלה
צמדייס, ווי' ע. וניא צמלה צמלה ע' סטמן צמלה פ' סי' ק' סי' מ' מון טש' קלה,
ד'ז'על' נאכוות עמו, ווי' ע' צאנז לרעה פירוט ר' כת' צמפה'ס טש' קלה.
וונמלה על פירוט ר' כת' ק' קאה מדין, מוא' יעטה צמוקן וכדוםיא דען ציך
ס' טמלה, וממה לא' פירוט ר' כת' ק' קאה מדין, מוא' יעטה צמוקן וכדוםיא דען ציך
ולא'קמ'ע' מה' פירוט, ג' ע' ז'ה ודוק':

מעית ב'

יתר עיון: כספר הקודש היה סימן צד
אך בבעלמא נתקין שפק דאוריה לחומרא, וכך אין אישור אלא בשחואה יודע שאין לולו לשלם (וכבר נסתפק בזה המנתה חינוך מצוה ס"ז), שכן גורה התורה בדין זה, וגם יש חזקה שיש לו, שהרי אישור לולו לאבד הממן באופן שלל די וליא היה לו ממה לפניו.
ובחובות שאנים על ידי מלוכה רק על ידי שכירות וכדומה לא שיק אישור זה, ואולי מכל מקום בכון ליהה

א. אסור למלואה לתבוע את הלווה כאשר ידוע לו בודאות שאין להו כל אפשרות לפrouע מנכסיו את החוב, וכן אסור לו לעבור לידיו פן יראהו הלווה ויצטער.²

מקורות

2. נאמר בגמ' ב"מ (עה): רבי דימי אמר: מניין לנושא בחבירו מנה יודע שאין לו, שאסור לעبور לפניו - תלמוד לומר: "לא תהיה לו כנושא". ופי רשי - "לא תראה בעיניו כנושא בו שיראה ויבוש", עכ"ל. מוכח מהגמ' שאיסור תביעת הכספי מהלווה קיים רק כאשר המלווה יודע בודאות שאין להו כל אפשרות לשלט את חובו ובכל זאת הוא טובע אותו או שהוא הולך לידי בכוונה כדי לצערו, וכך מבואר גם בלשון ספר החינוך (מצווה סז) וכן כתוב במנחת חינוך שם ובשו"ע ח"מ (ס"י צז סעיף ב). אבל אם המלווה מסופק בכך אסור אם יש להו מהין לפrouע או שיש להו נכסים שאפשר לפrouע מהם - אין בויה כל איסור אם יתבע אותו או שיעבור לפניו הלווה, ולא אמרין בזה ספיקא דאוריתא לחומרא, כמו שמבואר שם להודיע בדברי המנתה חינוך וע"ש.

וחטעם לכך הוא, שככל איסור התורה דלא תהיה לו כנושא נאמר, רק כאשר המלווה יודע בודאות שאין להו כסף או נכסים כדי לפrouע את חובו, ולא כשהוא מסופק בדבר. והסיבה היא, שאמ לא כן, אף פעם לא יוכל המלווה לתבע מהלווה את חובו, כי ברוב המקרים הוא מסופק האם יש להו בעת כסף לפrouע את החוב או לא. וכך, לא שיר שהתורה מצד אחד תחייב כל אדם במצבה עשה להלוות כסף ומצד שני תאסר על המלווה לתבעו אותו כשייגיע זמנו הפרעון. וכך, רק אם המלווה יודע בודאות שאין להוῆמה לפrouע את חובו, שבמקרה זה הרי לא תצמיח לו כל תועלת מבקשת הפרעון, כי אין להו לפrouע זאת, ומצד שני יגרם להו בהינתן עצר ועגמת נש מרכבת התביעה של המלווה, לפיך, במקרה זה אסורה התורה על המלווה לתבע את חובו מהלווה.

כמו כן, בדיון שאמ רבי דימי בגמ' ב"מ (עה): שהנושא בחבירו כסף יודע שאין לו, שאסור לו לעبور לפניו הלווה, מפני שנאמר לא תהיה לו כנושא, נראה שגם אם איסור זה קיים רק אם יודע המלווה בודאות שאין להו בעת כסף או אמצעים אחרים כדי לפrouע את חובו, ולא כשהוא מסופק בדבר, כמו שהתבאר לעיל.

אלא שיש להסתפק בדיון זה, מה יהיה אם המלווה רוצה ממילא לעبور לצרכיו האישיים באותו מקום שעומד בו הלווה, ואני מתכוון כלל לעبور כדי לצער אותו, אולם מאידך גיסא ברור שאם הלווה יראה אותו עובר מולו הוא יצטער ויתቢיש על כך שאנו פורע לו את חובו, האם יהיה מותר למלהה לעבור דרך דרך, או שיצטרך ללכת בדרך עוקפת

משפטי התורה - ב שפיץ, צבי בן חיים יצחק עמוד מס 178 הודפס ע"י תנכת אוצר החכמה

Where the lender's intent is not to apply pressure, Mishpetai Torah is inconclusive whether the prohibition of his crossing paths with the borrower applies.

משפטי התורה חלק ב', עמודים קעה-עט
יש להסתפק אם האיסור לעبور לפניו הוא דוקא בשעשה כן בכוונה לצערו.

האיסור הנ"ל קיים - אפילו אם המלווה הינו גבאי גם"ח ציבורי והלווה לו מהכסף הנ"ל.³

כל ההלכות האמורות לעיל קיימות רק בחוב שנובע מלחמת הלוואה, ולא במקרים שהחוב נובע מלחמת מכר, נזקין וכדומה.

ה. מדין תורה - אין הלווה חייב ללוות כדי לפrouט את חובו, ולכן אסור לחובעו כשיודיע שאין לו כסף, כדי לאגורם לו ללוות מאחרים לצורך הפרעון. אולם בזמן זהה בעלי חובות גדולים מגללים כספים מגמ"ח אחד לשני, כלומר, שעל דעת בן הם לוויים מראש, כדי לפrouט למגמ"ח אחר, ובשיגיע זמן הפרעון למגמ"ח הנוכחי - ילוו מגמ"ח אחר לפrouט את הלוואה

מקורות

שתאריך לו את הדרך או לכת שם בזמנים שאיןם לו וכורומו. שהרי המלווה יכול לטען, הרי בעת נגרם לי גם כן צער רב מרירות הדרך, וא"כ למה נעדרף את הצער שיגרם ללווה אם יעבור לידי מהצער שיגרם למלווה שעשה חסד עם הלווה, וגם בעת שאיןנו מתחווון בהליךתו לצער אותו אלא שהולך שם לצרכיו האחרים. ואע"פ שמסתבר מהצער הנפשי והבושה שיגרמו ללווה הינם גדולים יותר ממה שיגרם למלווה, אולם עדין צ"ע האם גם באופן זה נאסר למלווה לעבור ליד הלוואה, ולא מצאתי כתעת מי שմדבר על כך, וצ"ע לדינא הע"פ שמסתבר יותר שモתר יהיה למלווה לעבור ליד הלוואה במקרה האמור לעיל, ויתכן שם המלווה צריך לעבור דרך שם בקביעות, עדיף שיודיע פעם אחת ללווה, שעובר דרך לשם לצרכיו האישיים ואניינו מעוניין כלל בפריעת החוב כל זמן שאין ללווה מהיבין לפrouט זאת, ואולי כתעת לא יגרם יותר צער ללווה כשהמלוה יעבור לידי, יוכל המלווה לעבור לידי בקביעות, וכן נראה להוכיח שמותר גם מדברי ערוך השולחן חו"מ (ס"י צו ס"ק ב) וע"ש.

3. הטעם הווא, כי אין כל נפ"מ מי גורם ללווה את הצער, אם מלווה שהלווה לו מכטפו הפרטיא או גבאי שהלווה לו מכטפי הקדש או גם"ח וכדו'. ומצאתי בס"ד שדבר דומה כתוב גם החפץ חיים באחבות חסד (פ"ז הל' ח) לגבי איסור שלא תבוא אל ביתו לעבות עבוטו, שאין כל נפ"מ בין אם שייכים כספי הלוואה לאדם פרטיא לבין אם הם שייכים למג"ח או לציבור ונגבי הצדקה בא לעבות עבוטו, וע"ש. ואע"פ שיש לחלק בטעמי שני הנידונים, אולם לדינה ביוון שבנידון דין יסוד האיסור בגל גרים הצער בעצם התביעה, לפיך אין כל נפ"מ בשעת התביעה לאיזו בעלות מוניות היה שירק הכספי שהלווה.

כלל שבועים ומשמעות דין מבריה נכסיו מבעל חובו ודין מתנה טמירתא

צלייה דרכיה קמיה דרכ פפה צלם ליה נאלך עשה כן יעשה לו גמולו יטוע נטלשו. וכן מינמות⁷ הוה עשה צלם כסוגן מה לנו נעשה לו צלה כסוגן. מכל הלאין חיין אלל המכזין להעשים חכמי ה תלמוד עמדו כנgado נטל ערמותו. וכןון דבב' מדבר ונגמוד דבב' מדבר, לי חכמי ה תלמוד גם ספקינו לכטוב כל העמידות הצה, כל שכן הכל צדין גמור שוח כי אין לך חומדיין לתוכם יומל מזוה. וכיויה צוה רלמי מזוגת מורי⁸ על חמץ שקנה קרקע והמנה צבעת הקין על מנת צלה מהן נחצמו שטעוד כמזמה, וגם על חמץ שקנה קרקע וכןה לאקנות נחצמו זמקומו וכחצמו שטטר צבם לחמי להפקיע שטעוד חצמו, ופקק מרינה ולכנה מליל ז"ל חחצמו גוזה מחס לחמי שכיוון לאקליס להפקיע מקנת המכזים גם מועלן לו ערמותו. ומהם ומוליך צלוס נפשם ערמותו.

אשר בן הר' יהיאל זצ"ל

ב

שאלה לרוחן לזה מטעם מולה שטטר וצענד לו כל נכמי שקנה וצענד לנקנות מטלטיי חוגג מקראני, וחמ"כ נתן כל נכמי נמננה למחד מקורייזו ולה בנים נטעמו גם קרקע ולה מטלטליין חוגג הכל נתן לו. והוא דר נימת קרויצו וחויל עמו על צולמן חד חוכל וצומה נריהם ולונצ נגידיס נחים וחויכו ג"כ נזחת נגידיס נחים ונותנת ממנות נקלווציה, וחומר שטטר נתן לאס קרויצס מצלו וסת לה נצחל לאס הפלנו פלוטה מהמת, והוא יונצ צטול וחויו רונה לנעצות צוס מלוחכה ולה לאחטמק צוס דבב' מכל מה שקיים

עמוד מס 368 שורית הרא"ש **<מכון ירושלים>** אשר בן יהיאל (רא"ש) הודפס ע"י תכנות אוצר החכמה

The Rosh was asked whether a creditor can force the debtor to accept employment in order to repay the debt, as we find with regards to the Kesubah obligation that a husband must work to support his wife? Rosh rules that the comparison is incorrect, and the debtor cannot be forced to work. *It seems from the Rosh that the debtor is not even personally obligated to do so.*

א
וששאלת לרוחן שקייח חייך מלה על פה נצמעון ונתן כל מהר לו נזוי להפקיע חוכם עזון.
אנו הודה לך

נראה לי צוה לרוחן צמר הומדנה דמוכת, וכן נמים הדריליס והעלה בירו מרכ. מיידי דקהה הצליכ מרע¹ צמצע כל נכמיו להחר ולחמ"כ נעמד פועל, מזוס הומדנה לhoc. וכן² מי שahn צנו למדיניות היס וצמע צמה צנו וצמצע כל נכמיו להדריליס והחלך כך צה צנו ממנתו ממנה, רצ' צמעון צן מינימל חומר דין מנתנו ממנה צידוען חלו שיה צנו קיסים גם שיח כותבו. וכן צער מנהמת³ וכלהה רשות שאלכו חכמים מהר הומדנה דמוכת. והין לך חומדנה דמוכת יומל מזוה, מuds צנומן כל ממוני להדריליס ויחול שוח עז על פתחים. חלה נמלוון שוח לאקליס להפקיע מלה צמעון ולה תפוק וממו ולה מועל ערלמו. ולחי' מפרק סמקצע⁴ וכן גריי' להרעה צמליעתה להרעה, חיין לי עידית לי' יזכרית חי' חמיין מזוס יזכרית וחי' לא ערמה טיח ומפרקין לא מיליה. וכגדלים כל ומומר שוח ומשתתת מתקנת חכמים צעטמאו שוח, דינל דבב' מילר מזוס ועתית טיטר וטהו⁵ נמכם מהר חכמי הגמליה כנgado נטל ערלמו ולה מענישיה ידי' מוצפה, על מהת כמה וכמה שגה נגוז חצאו נערלמו ולו עזoor על דבוי מורה ולה לפרוע נזוי צנומל ערלמו ווה יגצה מוטו מן סמתינה. וכן צפרק הצלמת גנטין⁶ האוח עבדה דז' מי' קס מד מיניקו שמלליה נפלגיה, חומר ליז' צטול צמעי רצנן ומפרק לי' מינלי חול חקניא נצנו קטען. צלהה רצ' יוסף

ש"ת הרא"ש כלל עז סימן ב' הרא"ש נשאל אם מלה יכול לבקר את הלה לעבוד ולהשכיר את עצמו כדי לפروع חובותיו, כמו שמצוינו בכתובות איש ששית מחיבים את הבעל לשכיר את הלה לעשות את אשתו. אולם הוא"ש השב להרעה כדעת רבינו שם שאין ביה להלה לעשות מלאכה כדי לפروع את חובו, ומשמעות דברינו שגם חיב בהז כל.

חומרו, מה לנו רואה לנעומות מזוהה כה למליין מכין מהמו' עד
כמיהה נפכו. ועוד טיך לאכליהו לנו'ה ויאומר מתקה' געלי'
חוונות שארלי עטה צל'ה כהו'ן כטבנערין נסמי'ו לדומה' למל'ה
מעומיו נאכלי² למליין פיש קו'ה עטה צל'ה כהו'ן כטבנערין
נסמי'ו נפיכן עטו לו צל'ה כהו'ן, וכאכליהו'נו' חכם'ים נמל'ו'
ולפלווע צל'ה כדין טה'ר געלי' חונזת', וגם כן יט לאכליים לנו'ה
וב לפרווע יומר מתקה' געלי' מס'.

וועוד הומלָה סלפי שטחין ל' צטער צטמיך צו
שטייך ל' עטמו וממו פיזג גמור ווונט ל' רצומ
לנטוות ממנו כפי פנלו צטער. ועוד צמוג צטער וזה חמל
ההטיחים צטמייך עטמו דואו נטן ל' רצומט לגוטוות ממנו כפי פנלו
צין מן סדין צין צלה מען פדין, ולפיך האס האמרט זו צה
וועסה עמי נטוחק פדין עמי וחיעס קוח לעצומט עמי, מהפינו
ההממר צטהינו מען פדין כטהר צעלן חוטומט, נדונ ווי צטערט לעצומט
צטכלן מטליס הלו צטהנה על עטמו קוח כל זזה. ומה צטמלו
מו^ל³ צי ל' צני יטחול עטליס ולט עטליס לעטליס, ס' מ' מ
צטצעיל ציכול לומל לגען הצעט הארי מעומיך זיך, מהפינו
צטבקלמי לעצומט עטמך כל פיטס חיון גופי מצוענד נך ותהיין
לזוה לעצומט עטמך יומל צלה נטומטי ממך כלס, חאנז וו צנטאל
מעוממי ווילן וויה נטצע צטעל ווילן הא צלי ברכומט יומל
נכון כי ענד זוה נהייך מלוה⁴. והכי קהיל זיה וכט צטט לרט
ויקופך נר חמאל⁵ צפיר עגדת לדה צוית נפתק ענד זוה נהייך
מלוה, צפי זה רזה נקדל סטעןות מלוה, הארי וו ציין צכל
מלוה כ' זזה האדרון דהאן נך מהייך דלה מעלי יותר ממנו.
לעמן פדין קוח לאטהטענד צו, כתאיים לרע צעולט⁶ דנקיט
ההיינץ לדה מעלו ומיעיל נאזו גגאלקן. ועוד פיטיל⁷ דזולין
דלאגנגי צהמאל לו צה וועה עמי צהוקן, טהיה עמוד ודמעות
גוטפומט מעל עיין, האס זיה יכול נומל מהי רזה לעצומט
עטמך ומה זיה עמוד ווינה. חאנז ווילן צטהנה זיה צין מן
צדין מיטס ענד זוה צין מפיני צטהנו לעצומט עמו, וויא
מווכלה לעצומט עמו מפיני צבענד עטמו נך, ווילן נך מאיה
גדול ממנלי הכהות צטער זה. ועוד מוהאי דהמלהין פרק
ההיינז נך⁸ מהן דיסיג מכהרגה מטהענד צמלהן לדה יסיג
הכהרגה לדינט דמלוכות דינט, גס אין נמי מי צטמייך גוטו
צטער ווינה ממנו צכמה צמיזה זין צילינה, והאי זין צמלהן
צטהנה על עטמו לאטמענד יס נו לאטמענד גן.

ודהbia רליה ממתוגה נגנון טולו שמיינט לדס לאטאל
עלמו כדי לוון למrectו מטוס מנשי טאטנה
בכמזהמה. ונעל כפל סטימות נמיין פ"ל סטימות נו' מעטה
כמצע רפי הליינו חומל⁹ שמיינט לדס לאטאל עטמו כדי לפראט
לטטו כמו סטטוט סטימות וטניא הפלט וווקיר
הוודפס ע"י תכנית אוצר החכמה
אוצר בון יחיאל (רא"ש) הוודפס ע"י תכנית אוצר החכמה

דרכו נכתעטן קודס לנין לפִי צוּדָע זמָה טִירָוִת טִימָחִיבַג
לְהַגְזֹמוֹ נְצֹטֶל חֲנוֹן. וְעוֹד שְׁמַתָּמוֹ יְסֻכָּת עַמוֹּן צִבְיטָם קְרוֹנוֹ
וּמְעַמֵּק פְּלִיקְמָנִיחַ וְלֹמֶר הַלוֹה צְהָן לוֹ וְלֹה נְלַמְּדוֹ
פְּלִיקְמָנִיחַ וְלֹה סְכָל בְּלֹ קְרוֹנוֹ נְעַל טִימִת, וְכִטְינַח נְעַל
סְמָחוֹן נְמַזְעָן נְכַעַן הַפִּתְיָה צְרָלָן צָנוֹן. וּוּרְהָה כְּרָבָה צְלָל
זה כּוֹן עַזְקָה צְלָמָהוֹת וְלִינָה חַלְגָה הַכְּלָמָה מִפְנֵי מְבוֹת שְׁעָלָיו
לוֹ מִפְנֵי הַמִּמְמָ, וּמִמְמָר שְׁמַיָּה דָּרָךְ לְמַכְלָוּ וְלַמְּתוֹת וַיַּךְ כָּל
לְכָלִיכְיָה נְגִיּוֹת מְנַכְּבִיס טָהָרוֹת וּמִמָּה טְהָרוֹת לוֹ נְאָס קְרוֹנוֹ
חַיְנוּ לְרִיךְ נְהַצְמָלָן וְלַמְּרוֹם, נְפִי סְקְרוֹנוֹ נְמַמָּן לוֹ טְהָרָעַפְּ
שְׁנַמְנָן לוֹ הַכָּל נְמַתָּנה מְוחַלְנָה צְלִי מְנָלִי וְצִוְּרָה כְּלִי צְיוֹכָל
לְיִצְעָן צְהָן לוֹ כְּלָסָצָה צְפָרָעָן נְכַעַל מְוֹצָמָיו, שְׁקוֹה יִמְנָן
לוֹ כָּל נְכָלִיכְיָה חַלְוּ וּמְסָלִוּת טָהָרוֹת נְגָס. וְלֹה כְּמַלְוָה
לְדִים דִין וְקַדְשָׁ מְסָס נְהַצְמִיעָה הַתְּכָלָה כְּפִי מִקְנָת הַגְּנוֹוִיסָּ
צְעַנְעַן פְּרִיעָת צְעַל חָוָעָ, וְלַגְּנָגָל עַלְיוֹ צְלָל מְתָנָה צְנָמָן הַמָּר
צְמָבָן לוֹ טְיֻודָה לְסִימָה נְהַזְמָה קְנוּיָה לוֹ רְמָהוֹת צְמָבָל מְוֹדוֹ
צְמָבָל דָכְרָה מָרָ. וְעוֹד שְׁלָס יְסִיכָה מְזִדוֹ לְיטָוּן מְנַכְּבִיס חַלְוּ
שְׁנַכְּבִיס נְהַגְנוֹמוֹ מְזֹזָעָ שְׁיטָוָל וְגַגְגָן, צִין כְּרָלְוָן מְקַבְּלָה
וּצִין צְלָל כְּרָלְוָן צְלִיחָה נְדִיזָל נְסָוִיָּה מְרָטָות מְקַבְּלָה
מְנַכְּבִיס חַלְוּ, צִין מִן הַמְּטַלְטָלִין וְסִמְעוֹת עַלְמָן צְנָמָן לוֹ צִין
מְכָל מִסְתָּקָנָה נְהַנָּן לוֹ כְּדָמִיאָס מְקַבְּלָה מְמָהָה לוֹ צְלָל לִידָוּ
מְהַמְמָן לוֹ מִסְתָּקָנָה טְהָרוֹת נְהַנָּן מְקַבְּלָה מְמָהָה לוֹ צְלָל
שְׁוֹרְקָל וְשְׁוֹטָה מְמָוָה צְפָרָמוֹ צְלָמָה מְכָרוֹ צְלָל וְזָה.

ואומר המלוא אמר סדין יט נלה לאיבע צבעה זו לפה
טהרתו המלומן עטמן יודעים געליס קה גוזה
מיין כדיין קרקעם אקנויין פיו לו האג קרקע, ולג' האג'ו
קאליה מל' נאקיי, ועכדיו טהינט יודעים למלה וטה יודעים
ללה וטהס מנכחים אנטגעדו לו האג קרקע יט לו פלשו פליעת געל
מלה, וטכלה יט לו האטמל כל' יכלמו פלשו פליעת געל
חו' מלה. ונתקע עוד המלה מעת דין לאטצע נלה זיגננו
פונו מל' מה ציעו ליאו מכון ולטהנו וממה טירוחה מליה
עד טישה, כפי מקנה בגווניים. והוועל טיך לאטצעו געל
צבעה זו סיימל צמלהה טרגיל זה או פלקטיטה זו
גערתים טsie (דרגן) [דרגן] לאחטמק צו קודס לנין, וחטנו
יעטה יוכב געל חל' יעטוק כדרכו צלי רמלות, זיגנו טכל
גערתו חוץ ממה טיפנקו יט דין לאטמעטו לעטמו נבדו ולט
לטצמו וגנוי. והס להמר חי' מז' מעות לאחטמק גאס
צמלהכתי טהני סיימי רגיל לאלהות גערתים ווועל נ' המלה חי'
ההמיהך נ' מעות זו צה' ועטה עמי נטוק צמלהה ו' עטמה
וועטן נ' סכל בלווי נ', הוועל טיך לאטפו ולטהכיתו
לאחטמק. ווועט טעס לדזריו ווועל כיון פליעת געל חוכ
מלה וטה לי' צה' ויכל לאחטמק לאטפו ולטפו

כיפלע נצמאון. והס יילך לרוכן יוקירנו צלהמה צפועה צהיזה ומון טירלה וגס יכלול צלהמה צפועה לה נמן צממנה וכוכבה נמן, ויגזו פיט דיין נצמאון לה חוץ מהומה קמאנא כטבך בסגנון נצמעלן.

ומה בטוען שמשמעותה מלהlica כדי לפולע לתה מוזן,¹² אין צ"ד קופין יהמו לך שלם מהרה חילג' ובהיותם חיכר לתה נטה זו יזילה חליק לתה העצמן, והיפלו צליח צ"ד דהמר טהור טהור נפרק סמוך¹³ מונת נומו אין ממכוני לך, כל שכן שלם יטלהו זית דין יד גנופו לכופו לאמתענד ולפלווע חוטו. וכן כמו רצינו מס' חמוץונה¹⁴ כי סכיili לדרכין¹⁵ בגנטמו ולט' זוממו ולט' צפפו כי נמי לרשתין ולט' צפערען טוטו ולט' גמזונת טחתמו. ואמאכילד עטמו ניקלה מלירס לדהמרlein נפרק שוקץ¹⁶ טכליות ליום כליל דמייה והויה מלירס. ועוד עבורי הנמל נכס קלייה לרמניגל סקליר.¹⁷ ומה טהיה חומר רב' היליאו חמיעץ מדס לאטאכילד עטמו ולפלנעם טחתמו,⁹ רצינו מס' נחלה עליו וטאיט לרחיות מפרק ערפ"י ומפרק נערה צנמפתה והין לי לאטהיליך.¹⁸ ואפטאל צנגיינו היליאו היה מודה צבואר צעל חוץ טהילין ממייציס יהמו לאמתענד ולפלווע מל' דוקה גמונות טחתמו, ומ侃ר כמותה נלמד לכמיג נא ותנה טפלם וטוקיל וויה פלנעם כי קiley לדרטשין נפרק סמוך¹⁹ כמה לדרכות מלטesson כמותה. ומסהיל דפרק שנזקין²⁰ צה ונעה נעמי בחוקן הין לי לאטהיל לריה, כי מכמיס דרטז עליו ועתקו גדר וויהם²¹, הכל קיס עותק מה צעסה להיט ולמהה ומת' מז' מה קליין נא ועליו מהרו וגוחמה טעה נמסס גור דין אל ישאלן. נכו מני רוחה נספיר נכופו לאמתענד כלג'

נילס הכהן אשר בנו ה"ר ייחיאל ז"ל

[*שאלה לרמן ו��טמו נמנו כל נקמיאס נגן קען וטמייקו
 הומו מוקה גמורה צכל האיכרים, ו��טמו כר נמן
 נלאה נגן ראות לדור נגן ולמקון יהומס ולזוליג עליאהס כל מה
 טטהוחה זיין לפועל העם עליאהס נצעצוו. ול��טמו האיכרים
 ממכנו לרמן ו��טמו האיכרים לאכמעון בעוד נגן קען, וגיה
 אכמעון בעקבות האיכרים צאנדל נגן, ותצע נלהוון ו��טמו נצעיט
 דאין. ו��טמו צעל הי יגולין עריו ו��טמו נמאכן צעל, ועוד צעל
 יאנטו האיכרים ממוקמו כי הוועיל דר נטה. ואכמעון יהומל צעטל
 האיכרים צעטל האיכרים הוועיל צילוה יהמל כר עליאהס ויפקידו
 האיכרים, והארה צלחוון עמוד נצעיט ופועלן מם עליאהס.
 וווען צהוינו גליג ממנה גמורה ומה צהוינו פועלן האיכרים
 עליאהס ציינ עכבר בקניה עמו.

המלה בכל חקם מלהיota הילנו ורכנו כפולה מ- 25 מילים. ויזוון, סרי צנומיאיג' זכר מפי המתני' ססתנה על עמו גס
בן לוה זה ססתנה מה סצט' צטט' מיז' צטט' מתנו. ואלו
הומר אין לי כלום ומי רווה לא צביר ולהתעתק צטט'
מלמיכא. אלה דכלי צעלי דיין ולחותה שאצחים לפוי סדיינין,
ומקמת הסלמידיס רוחית סאדין עט המלוא ומוקמן חולקים.
יוזיען מזרנו עט מי סדין יונציג מקדו עטנו נזירות דרכן

תשובה כיון שבעד רוחן נצמן כל נכמיו מטלטלי הגד
מקרא עין דין וו' ציגנש נצמן מה חוט מקרא עין
שמכל רוחן ^{122567 תרנ} הוא נמנס למחר כמו טהרה גודת מקרא עין
מכレス הוא נמנס, לדתיהם פליק חזקת קבאים ¹⁰ גדי מכל לו
פרה מכל לו נלitem מעד לו עליה מפני טהין מהליזמו עליון.
ופlein גמליה ונחות דילמה מטלטלי מגז מקרא עין סקי לי
דלהמר לטהה לי מקריי לו מטלטלי מגז מקרא עין גודת מקרא עין
ונגודה מטלטלי. אבל צנגן במלח הזמת וכן בטהר מקומות
משמעותם מטלטלי. אבל צנגן במלח הזמת גודת מטלטלים זכם לו והוא
משמעותם מטלטלי טהר מקרא עין. ונידון זה
צנגן כל נכמיו נלי מקרא עין מטלטלי וליה סייר
לעומנו כדי פלניטו לה צייר מקנה השוק, דודלי הגד דין
דעומו צלצளה מצעלי מותות עטה דמוקה חיין לדס נומן
משמעותו למחר וימות ברעב, חלום ודמי קונויל ורמלהות יט כדר
מידי דואה הטכינ מרע ¹¹ צנגן כל מומנו למחר טפלו צקנין
הס עמד ממלואו סמונת בטלה, דהמידין דעתה לדעתה
טהר ימות נמן סמונת לדמוקה חיין לדס נומן נכמיו וימות
ברעב. טילך לה צייר הכל מקנה השוק חלום גודת נצמן מה
חוינו מן סמונת צנגן רוחן לקרויזין מטלטלי דין
מקרא עין. וכיון שידעו צנגן לדרויזין כל נכמיו סרי ממה
נפקן יצנו נצעניזו כל נצמן ביד מקובל סמונת הטהר צהן
ידוע כמה. טילך יטצע מקובל סמונת על דעתם בית דין נל
ערמה ומלה כמה קיצל ממנה מרוחן ויגדו לו בית דין מה
נצמן למות מכל מה טקן מרוחן כן מקרא עין מטלטלי.

אבל לס ה兜ים כלוט נצורה הוא צלחת נלומה ממנו חיין
בית דין גובין לו מהריהם, לדג צייר הכל ביד טלה
עוטה סמולה צפלתו כל וזה עדין נלי וכלה באהן כל זמן צהן
האגטו לו בית דין. לדפיו מקרא עין סמוצענדיס נמלוס לס
ההכל נוקם לו מקובל ממנה מה הסיפות כמה צניט נעל חוץ
כלה וגודה מה טברקע כמו טהרה וליינו מוויל מידן מה
הסיפות טהלו. ורוחן יטצע צהן לו כקף וטוה כקף ימר על
ההמידור סמולדין נצעל וחוכם נלומה צנעה טהר יודמן
ולידו צוט ממון צמיהה הוא סמונת נחיזה עד ריות ציסקה
עמוז מס 370 ש"ת הרא"ש חמכו ירושלים

עמוד מס' 370 שווית הרא"ש **<מכון ירושלים>** אשר בן יחיאל (רא"ש) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

לפְּרוּעַן יָכוֹל נִמְוֹר נֶמֶגֶי יוֹסֵף הַגָּל מִכָּל מִקְוָס סְמִיעָה לְפְרָעָה וְעַמּוֹן
לְהַקְרָבָתָה לְגַנְגָּה כַּוּמָה עֲלֵיו מוּטָן לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה
לְפְרָעַן חַוְּתָּוֹ. מָלוֹס הַנְּעוֹר נֶמֶגֶי לְעַטְמָה כַּמְתֻזָּה שְׁמִינִי חַיָּב לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה
צְמַתּוֹתָה כַּמְגַן וּזְלָבָל: וְכַיְלָךְ רַיְמָה צְמַתּוֹתָה שְׁמִינִי חַיָּב לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה
עַמּוֹן לְפְרָעַן סְמִינָה וּמוֹלָךְ עַל רַבְנָה הַלְּיאָה שְׁמַמְבָּבָה שְׁמִינִי הַדָּס
לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה עַמּוֹן לְפְלִגָּה הַתְּמִימָה, עַיְלָה. הַלְּמָה דְּצִמְעוֹג גְּרִידָה
נֶמֶגֶי פְּלִגָּה תְּלִילָה מִינָה חַיָּב כָּלֵל לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה לְפְרָעַן חַוְּתָּוֹ
חוֹ לְזָוֵן הַתְּמִימָה, וְכַדְמָקְמָעָן מִלְּדוֹן מִזְוְגָתָה לְרָמָה, וְכֵן מִשְׁמָמָעָן
מִדְבָּרָה הַמָּוֹםָן זְפָרָק הַעֲלָה דָּרְכָה גַּדְעָן גַּדְעָן דָּרְכָה הַתְּמִימָה
חַיָּיִן וּן יְעַמְּדָה. חַיְכָרָה דְּנַמְמָה קְבָּה כַּיְוָן דְּמוֹתָה לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה
עַמּוֹן נִמְהָה נֶמֶגֶן יְהָמָה חַיָּב לְהַצְלֵה הַתְּמִימָה לְפְרָעַן חַוְּתָּוֹ כַּיְוָן

וזה נראה אחה זהה על פי מה שכתבו הפוס' נס"ק לד"מ דף י, ס' (ד"ה כי) עלה שה דהמוריין המס לפועל יכול למוחר נצמי יוס מס'zos לכתיב כי לי צי' יטהור עזדים, ו/or: נ"ל לד"מ מ' מומר מס'lds לאכלי ערומו לדוקה עצד עכדי טהינו יכול למוחר צו ותני' יו'לה קודס ומנו חל'ן בצח'ר שימורו עונצ' מס'וס עכדי הס, עכ'ל. הרי דק"ל דפועל דמי לענד עכדי תלם יה דקל' לאכלי יהת ערומו הש' מה מס'וס דיקול למוחר צו חמיה. וכן מלהמי נאגרות ממי'מו'ני פ"י'צ' ממהל' לי'ום (חומי פ') צב' מס'וס' ר'יח'ת ערומו שכתב' ונ"ל דפועל נהי לדצין (ב"ק קטו, ג) שחול' נכל'ן ולח' שעדים לעזדים ומס'וס הלי' טעמה' מוחר ולח'ס מהלמר יהקר כיו'ן טיכול למוחר צלי, עכ'ל. וח'כ' לנ'ן חיינ' לאכלי יה עגמו לפרווע' חוו'ז' כיו'ן דחוין דהין מס'ך ר'ה'ל' למוכר יה ערומו לפרווע' מוו'ז' כמו זכמג' לרמג'ס נלי'ס פ"ה מהל' עזדים, ה'כ' אלס מהה ממי'ץ'Homo' לאכלי יה ערומו לפרווע' מוו'ז' ה'כ' לה' איסר בו זאב וולף הודפס ע"י תכנית אוצר החכמתה

שער משפט **במהדרה חדשה** עמוד מס 10 ב ישראל אמרם לפ"ז כי נרלה דליה כלין כי דין קופין מומו לאכליות הם ענויו מ"מ סול ענויו חייך לאכליות ענויו לפרווע מונו, כיוון שאווע רצוי לאכליות הם ענויו לפרווע חוויכ' חייך הווע לאכליות הם ענויו נכדי צלע יסיה לוס רצע וווע יאלס, וכן מסחנע מלטון בטנוור וטוו"ע כוון סכנתו של לין קופין מומו לאכליות הם ענויו מסחנע דוקה לין כי דין קופין מומו מזוס

Further Iyun: Although Bais Din cannot force a debtor to work in order to repay his debts, Shaar Mishpat proposes that he may be personally obligated to do so.

יתר עיון: שער משפט סימן צו ס' ג'

השער משפט העלה שהגם שבית דין אין כופין על זה, מ"מ יש לדון שהלווה מצד עצמו חייב להסביר את עצמו כדי לשלם חובו, ומסיק שהוא תלי במחולקת הראשונים אם שכירות נחשבות כבשורת או לא.

בשפטן

ולפי מה שכתבתי ימול צפיפות.
א' פריק מה"ס דף קג, ה' נחל רצ' הונך מל' ממתמץ רצ' יומי
ו' המס מן וכן שמולד על חלקו
בצטלהה למ"ד ממתמץ למי היל' גל'
למ"ד ממולח מי מזונען לה
זומתני אין נחומר לימי ז' וליין
מפלנים ולפין וזה ממל' כ' לימי ז'
זאת מיל' מפלנים יולי' ומן כמותה,
זוכק'ו כטום' (ד"ה והמרא)
זושלח'ו כ' (ק"י נ'') לדמסגע
דלטמוול' ימול דהמאל נקמן (ענ', ה)
עד כלפין מהו לנו'ם יכופאו
לעוזן. ב' לדיזה גמי סבב סוליל'

לפרוע וכדר הוה מוטל כהן מושע חונז, ולכד לין זוס ולפ"ז יט למוץ קותם הא דה מלמד ממלכת מושע¹⁰, וזה נכוון ודוק. דה מלערן שמס מולדת ממלכת מושע מך לפי ציטט מסודאות אין מניינה מהמר ממלאכה וס

ויכופין היוו לוון מיד מלי מוקפת שיק' כליה. ולפי מה שכתבתי
 עיתה לה הפום' כתבו סס (ד"ס צומח) נסס לרינו חוליו
 דפליטס היה למתני צוממר חייע זן וחייע מפלנס דמייר חייע נו
 וויליאו רוגה לעומת מלחכה לפleinם הם חצמו דומיל דמולחת
 ממלה, וכפ' נסס נתקשות נסס מולן שיכופטו לוון
 דבנה ודאי אין בית דין כופין חומו לנתקות מלחכה לוון דלון
 דפונעל מוחר נמלי סיוס ה"כ כל סקן דין דין כופין חומו
 לנתקות מלחכה לכתמלה, חכל מ"מ כיוון דהמיוח מוטל עליו
 בענמו פפוץ חוג מזונות חצמו חייב להכשיר להם ענמו, וכן
 מומיפין לה על מזונתחו לו סייח' יימן כמושב לבת, והמי שפיר
 וכדררי נכוויס, ודוקו סיינט כלב וא.
 חזאת חורת טולדה מדזרינו הילג, שנפער' ד לח' שילו"ע אין
 בית דין כופין חומו להכשיר את ענמו לפרוע חוט מ"ת
 לעניין הס חמיג מוטל עליו גננו'ו להכשיר להם ענמו לפרוע
 חוטן תליה נפלוגת דליזומת, לדיטטת התוקפות ושייל טיטט
 ד"ת חיינו חייך כלב להכשיר להם ענמו לפרוע חוטו, הילג לדיטטת
 תנטגומות מרדיי נסס מודר'ס טהור טיטט אריך למ"ה נסס
 טיל'ג (ס"ג) אף דין כופין חומו מ"מ חייך גננו'ו להכשיר להם
 ענמו בכבי לפרוע לח' חונן.

יכוח יכול למזוזה זו כיוון דסמכות עליו מוטל לפרווע וכדר הוא
וליאו עד והΚורן למכוון מה עטמו לפרווע חוץ, וכלך היה אין זום
מיוג עליו לאכטילר מה עטמו לפרווע מוטז', וזה נכון ולוק.
אמנם נורח דכל ווא לאציטם מהמקפות מה נפי סיטם מסוכנות
עצמם ולא לעשות שוי
ואפלו התרנה על עצמן
ובחוב לו זה וה בשטר איזר
לאסרו ולא להשתעבר בזום
חכט היה יט לו ומישו רווה נט
חותם עד טהור נפוץ וכופין קי
כמפני וליב"ס קי' פפ"ד וכמ"
לו נטלה היה נטצע נזיר
צטעמו לריב"ס קי' פפ"ז
עד חלף סכיר וזה דילפין לה
מענד חיינו לעניין קולג כמו דמקילין גני ענד וכו' וסיעו
דכלמיג כי מנסה סכל סכילד עדרן דסיינו סכ דכלמיג פישעיה
סכלס זnisים לימי סכילד חי' עד ענרי סכ זnisים הום מנסה
סכל סכילד, עכ"ל. ומהלי טענמא פסק סס דמקול לאכטילר מה
עתומו ליום מאנס זnisים כמו סכילד סכילד רמ"ה נסרג סס
(ס"ג), ומ"כ כיוון דפועל נס מקורי עד חלף דמקילין גמיס
למזוזה צמי יוס סלף לכוו לעצות מלולכה חי' נרלה דמומיין
האות לאכטילר מה עטמו לפרווע חוץ כיוון סממייך לפרווע חוץ
חלף טהין בית דין כופין יהו לך דכיוון דמקילו גביה סימור
כמאי יוס כ"ס דלף כספין לייה ממחילה בעצתם מלולכה ענזר
חוועז. ונלה דוה קומ טעמו כל ריבינו הייהו ספקק סמײיך מילס
לאכטילר מה עטמו למת מזמות לאכטמו חכל מ"מ גס וויה מודה
סכלין זים דין כופין יהו לעצות מלולכה לפרווע חוץ מזונות
האכטמו, ואלה"ס נמאונס נדמק צוות מהלך לכיוון סכמיג וחינה הפלם

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בכא מציעא קטו.

עמ' נשבט

אלמנה בן שׂׂהוּ שׂׂהוּ בָן
שׂׂהוּ מְבָשֵׁרִין אֶתְּהָרָה אֲזַנְתָּה
מְבָשֵׁרִין אֶתְּהָרָה אֲזַנְתָּה
לְמִלְחָמָה (6) קָרְבָּן לְמִלְחָמָה

למה מלחים ממתין דקה נל' מתחזק
המשיכם נצחים ומונע נתקור

למה משבנין משקרא
וממצבין ווי' מדר
לפערן וו' נזכר מעת כי
ומי' גם לר' האגמלה תלמיד
מןמא דחדור מדרש בינייה. ואיס
שׁתא לא הילך נל' למלא: ס' נלו' לפקודת
תנו. לאסמי מוכטן ציו' וטמלות על המסתן היון
שׁשה מדרשין אב' בני. כל' יומי' מושך כהמבחן
מןמלענן קול' גוו': פג' מא דחדור מדרש בינייה. ואיס

מסורת הש"ט
עם הופכות

כט נמלט קעה;
ז' יומם דג פ.],
טיגסדיין כל. 7) עיין
טולדין כל. ולרי
א) י"ס[וב], ס) [נסמן
ו) ווטן סט:], 1) [לעל
רוי]

הנחות הב"ח

תורה או רשות
כִּי תָשַׁא בְּרַעַד
מֵאֲתָה מָקוֹם לֹא
אֶל בָּרוּךְ עַבְטָן
עַבְטָנוֹ: (רטים כ, י)

בשפט, ב. [מיטרא, כ]

ס ל' לא תחבל פבר
לענבה: (המ"ס כ, ז)
וילא רובה לו נשים
א יסוד לבנו וקסף
ב לא רובה לו מארן:
[המ"ס י, ז]

הנחות וציווים

בבא מציעא דף קכ

אפשר למלוח להינס לבית הלהה לקחת ממנו משוכן שלא ברצו להלה. אבל מותר לעשות כן עלע Barber, וכן לשאר סוג החובות כגון חייב לו מומחה שכירות וכו', כל שלא זקק המעות במולתו.

שְׁבָכְלוּ וְאַתֶּה יְהִי נִצְעָן וְנִטְעָן
דְּשֻׁרְחָן אֲנָשֵׁה וְמֹדֵר. וְהַמִּזְבֵּחַ
 בְּמִנְחָה מְלֵא לְלֵבָב סְכִיר וְנוּטָן
 מִינְמָרָה נְמָרָה גְּבַלְבָלָה כְּלִימָדָה
 שְׁבָכְלוּ וְאַתֶּה יְהִי נִצְעָן וְנִטְעָן:

מספרת הש"ס
עמ' הופפו

(ט) מומוס ז. ו' (ג) עיי' תומך, נל' קומן קטע ד"ס הולמנס (ט) מילחאת דרשבי' שמות כב כה, (ז) לפקון קחד' (ט) שבתוות ר' ר' (ו) ר' ר' (ז) ר' ר' (ט) סקס גזום' ד"ס וואטמאר ר' יומן [ט] (ט) פין מנד מסכת פרק ג מלנולא נא צמץ' צבב ארלאכ' (ט) פון דוד לעיל ט ע"ב.

לְקֹוָתִי רַשׁ־
ובֵ שְׂבִירֶת מִשּׁוּם
בְּנֵי חַדְבָּגָן. קָלָן צְוִי־
פְּרָמָסָן שְׁבָעָה מִזְמָרָה,
חַזְוִין בְּצִי דָן הַמְּסֻכָּן עַל
דְּגַדְּגִים אֲשָׁמָסָן כָּן
הַלְּוָלָן וְרַחֲמִים. רַחֲמִים.
סְמָמָמָה וְרַכְבָּה. סְמָמָמָה
טְלִינוֹתָן זְכָרְבָּה. זְכָרְבָּה
תְּחַבְּבָה. קָלָן כְּבָעָם

۱۷۰

בבא מצעיעא דקיג. – קיה, Tos. ד"ה
נחלקו תנאים ואמוראים אם המולוה יי' לבעל חוב"] או שמא צריך להניח לו לאין מסדרין וגובה את כל אשר לו. אמר

אגהוֹת הַבָּבֶן

גלוון הש"ס

רלה אוד השלים

גלווען מײַע נְהָאֵל: שְׁמַכְנָו שְׂאָל
בשנות דְּהָאָתָן. צִמְּסִים דְּזַיְּן: אֲבָבָן
משכְּנוּ בשיטות דְּהָאָתָן. סְדָמָן לְ
מסְטוּנוֹן: אַנְּנוּ הוּא לְהָחוֹר. דְּקָרְלָה
זְוָעָה קְדֻשָּׁה קְדֻשָּׁה
כְּמוּלָן לְמַהְרָה קְלָמָה כְּפָגָן לְסִילָם
עַמְּבָד מְתָרָהָה.

יברען זאה אַפְּמָ אַרְדָּמִי יְהִי

במתקנים ניידים ווכונת קומפקט מוגננת
ב-^טסילינדר נייד רכותם נזקפת גלגלים
עליה: משנשין מזווית. נולס נמלים סדרת צעדיות
ה-^טרץ תקופה נזקפת להן נולס מוגננת
ה-^טרץ תקופה נזקפת להן נולס מוגננת
תעבורי נייד ^טט' דרכיו דרכינקינה קומייט:

בבל צו ילו יהודָה קְנַעֲן עֲרוֹת דָּגֵן צָמֵן
ומולס גַּעַם נְרָכָה וכָּלִי דָּגֵן מִיעִינָה
מִזְמָה פִּי מִזְמָה לְקָנָן מִגְבָּאָן דְּלָמִיעָה
לְמִזְמָה דְּלָמִיעָה לְקָנָן פִּינִים כְּפִינִים קְנַעֲן
הַמִּקְמָה לְדָס (אנמי ט) לְדָס כִּי
בְּמִצְמָה לְדָס (אנמי ט) לְדָס כִּי
יְסֻׁרְוָתָן נְסִיס קְסָן וְסֻׁגָּתָן מִזְמָה הָסָה
כְּבָעָן קְסִים וְקְדָסִים נִיִּים דְּלָמִיעָה
וְכָלְמָס מִקְטָר מִגְדָּשׁ בְּמִזְמָה
(מִזְמָה ט ז ק) לְלָטָן קְלָמִיעָה מִקְטָר
שְׁוָקָנָן בְּלָלָתָה עַטְדָּה כָּלְמָס מִקְטָר
מִנְלָה עַלְיקָן סְכָמָה כָּלְמָס מִקְטָר
לְוָקָן בְּצִים מִמְדָקָה: בְּשִׂירָה מִזְמָה.
לְמִזְמָה וְלְעָרָוָתָן: פְּפִי. לְקָנוֹן טְלָעָן: טְרָפִי.
לְמִזְמָה נְבָנָן. לְקָטָעָטָן טְלָעָן: סְדָתָן
לְמִזְמָה וְלְקָלָטָן טְלָעָן הַמִּסְמָה: וּבָנָי.
לְלָטָן טְלָעָן: לְלָטִי דְּנִיאָן: לְאַתְּשָׁבָב
בְּגָבוֹנוֹת. הַלְּעָטָר קְלָמִיעָה עַטְעָנוֹת
מְאָרָק אָמָר. וְלִי צְבָעָן קְרָוָה עַטְעָר
הַמִּטְמָיו לְסָכָה עַלְמָלָטוֹ וְלִי קוֹה
רְבָמָה לְקָנָן צְמָמָתָה מִלְבָכוֹן גָּס:
הַכִּי קָאָמָר לְאַתְּשָׁבָב וְגָבוֹנוֹ בְּדָר.
הַלְּעָטָר קְלָמִיעָה נְכָזָבָה וְלִי כָּמָמָתָה
סְכָמָה: הַזְּכָרָה קְמָנוֹתָה לְחַמְּיוֹן לְחַמְּיוֹן:
רְכָבָה לְמִקְמָנוֹ וְלִי מִיצָּרָה לְחַמְּיוֹן:
וְשָׁבָר בְּכָל הַשְׁמָוֹת הַלְּלָה. סְכָמָה
מְשָׁבָב וְלִי מְבָכָלָה עַמְּדָה וְלִי כָּמָמָתָה
מְתָבָגוֹן: לְאוֹרָק אָמָר. דְּקָמִי לְיִוָּן
חַיָּה לְסָבָחָר גַּלְעָדָה לְמִימָר לְיִוָּן
מִיכָּבָר קְמָחוֹר הַלְּבָן וְלִי הַיְוָן חַיָּה
לְסָבָחָר נְמִי הַמְּנִינָה וְלִי קְרָמָה וְלִי
וְסָכָה וְמוֹסָר וְלִי גָּמָמָה לְסָבָחָר
לְמִלְעָן מִיצָּרָה לְסָבָחָר: שְׁמִינָה שְׁלָא
וּבָר. הַלְּעָטָר מַעַשְׂנָה מְנִילָה דְּלָמִיעָה
חַיָּה לְסָבָחָר גַּלְעָדָה לְמִימָר לְיִוָּן
מִיכָּבָר קְמָחוֹר הַלְּבָן וְלִי הַיְוָן חַיָּה
לְסָבָחָר נְמִי הַמְּנִינָה וְלִי קְרָמָה וְלִי
מְשָׁבָב בְּשִׁיטָה הַלְּלָה. סְכָמָה וְ
וְלִי כָּל הַסְּמָמָה מְתָבָגוֹן: אַבְּפָא.
הַסְּמָמָה הַלְּלָה: וּבְאָמָר הַרְבָּא אָמָר
וּבָר. הַלְּעָטָר מַעַשְׂנָה מְנִילָה שְׁלָא
בְּשִׁיטָה הַלְּלָה. צָמִים דָן: אַבְּבָא
מְשָׁבָב בְּשִׁיטָה הַלְּלָה. סְכָמָה וְ
לְמִלְעָן מִיצָּרָה: אַנְתָּה חַיָּב דְּחוֹזָה. דְּלָרָה
צְמוֹבָן נְחָלָת הַלְּלָה כָּמִין דְּלָרָה
לְסָבָחָר נְיָלָה לְיִוָּן מְוֹכָבָן סְוָם:
וְסָכָה וְמוֹסָר וְלִי גָּמָמָה לְסָבָחָר
לְמִלְעָן מִיצָּרָה לְסָבָחָר: שְׁמִינָה שְׁלָא
וּבָר. הַלְּעָטָר מַעַשְׂנָה מְנִילָה שְׁלָא
בְּשִׁיטָה הַלְּלָה. סְכָמָה מְתָבָגוֹן וְ
וְלִי כָּל הַסְּמָמָה מְתָבָגוֹן: נְלָלָה חַמְּיוֹן:
רְמִינְמָה אָמָר לְהָא. מִקְמָה דָּרָה
לְלָלָה וְסָכָה וְסָכָר פְּצָקָה מִינְמָה
לְלָלָה וְכָסָה מִינְמָה לְלָלָה כָּסָה
סְמָמָה מְתָבָגוֹן וְלִי רְמָתָה לְלָלָה
בְּצִימָתָה מִנְמָה וְמִתָּה. הַלְּעָטָר
לְלָלָה: מִשְׁנָנוֹ וְמִתָּה. הַלְּעָטָר
סְמָמָה גַּמְּיָה וְלִי וְלִי נְעָשָׂה הַלְּלָה
תְּפָדִיעָה גַּמְּיָה קְרָמָה:

ספניל צמחיין לו כל מי שרות דבר. נטה שעלה קילו דינל גמור לן לדס מנקט כטוטל עליון וואו וויאת מהמי לא מעין מושס לסתם מן גמליל לטקסטון מייל לדענו: לא כהן מפ. דלאו גמליל לעורום שלא יתירום דכתיב ז' ולא וראה בך ערוץ דבר אמר ליה לאו כהן הואר מאוי טעמא קאי מוד ביתה הקברות אל לא מהני מוד מדרות רהניא ר' יש בן יוחי אמר קברון של עוכריו כוכבים אין מטמאין שנאמר ז' ואיתן צאנין צאן מרעהית אדים אתם אדים קריין אדם ואין עוכריו כוכבים קריין מזינה אל ואמאי אמר לה דחיקא לי מילחא דבריה ועיילה לנו עדן אמר לה פשנות ולימך ספי שקוול מהני טריף ספא שקל כי זהה נפק שען דקרו אמר מאן כא אבל לעולמה כרבה בר אבוה נפי שדנהו אפלו ה כי אתיה לולימה סחת גלימה ריחא בגיןה בהרדר אלוף דינרי פלניטה לחנותויה תזר ז' ואם איש עני הו לא תשככ בעבומו ז' הא עשיר שכיב מאוי קאמיר אמר רב ששת ה כי קאמיר ז' ואם איש עני הו לא תשככ בעבומו אצלך ה' המלוה את חברו איינו רשות למשכנו ואני חייב להחזיר לו וועבר בכל השמות הללו מאוי קאמיר רבא אמר וכי קאמיר המלה את חברו איינו רשוי למשכנו ואם משכנו חייב להחזיר לו יבמה דברים אמורים משכנו שלא בשעת הלואתו ז' אבל משכנו בשעת הלואתו איינו חייב להחזיר לו וועבר בכל השמות הללו ארישא תנין רב שבי קמיה דרבא ז' עד בא השמש תשכנו לו וז בסות להלה ז' השב תשיב לו את העבות שנותנה לחובל בלילה השב תשיב לו את העבות בכווא השמש ז' בסות יומם אמר לה דרימיא בליליא למה לי וליליא בימא למה לי אמר לה אסמייה אמר ליה לא וכי קאמיר עד בא השמש תשכנו לו ז' בסות יומם שנותנה לחובל בלילה השב תשיב לו את העבות בחובל ביום ר' יוחנן ז' משכנו ומית שומטו מעל גבי בנו מיהיבי אמר ר' מאיר וכי מאחר שמשמchnerין למלה מוחזין למה מוחזין רהמנא אמר אהדר אלא מאחר שמשמchnerין למה

כט"ג דתנייא דממתנין בעמ�ו לודקן^ו וזה דקממל בדילען גוּ מניין בכתיבת מגיון סיני ציינו במאפקה:

תלמוד בבלי (<עו"ז והדר>) - כג בא מוציא תלמוד בבלי עמוד מס' 24ה'ו^ט פס ע"י תבנת אוצר החכמה

הנחות היב"ח

שווים

וְזַמָּה וְזִקְנָה כְּלֵלָתָה
בְּרִיתָה. נְכָמִי לְנוֹזָה צְבָעָתָה
לְמֻמָּא לִפְלָעָה מְנֻחָה
לְקָלָה דְּלָמָּן גִּינְעָםָה
שְׁבָעָה דְּבָרָבָה דְּבָרָבָה
בְּבָדָה. לְמַנְסָה קָה עֲדָלָה
יְמַמָּקָה לְהָדָה גָּמָלָה
וְלָגָם מִידָּה מְסָרָה
דְּמַיְצָרָן כְּמָלָעָה יְעָשָׂה
בְּרִירָה סְגָנָה: לְזַקְנָה מְזֻחָה

לעומת מנה סמי
ווקם: ניזיל ונויזון;
לו לקומות: מרתני'
בת אשה (6). סקדמוני
לליכת קינויים: אלא
געulis פודין חותן מן

לן אע"ג
א למד
ישתעבד
בב הונא
א אבא
נפשיה

וְאֶת־הַכָּל
דִּכְרֹתָוֹתָה
סֵץ לְלֹהָ
בָּא לְמַאֲן
וּוְהַלְכָתָא
יְרַב לְרַב

כל אלה סיה סמכו קורין
בלן אחותה הניה
ייתה ליה נסיכים כ-
את ליה משתעננה
אי איכא למימר
זה ליה ואישתרד
ביבה בריה ש-

שתחבר קבלן
שתחבר ערבי דם
לגי איכא למאן ז
שתחבר לית ליה
אמר אעג' דלית
גולדבו אונז'ו בלוי

ערוב תן הקדש
ה'ס דלפסה
מי גביה מהל
גינויים מיל נלק סי
סילפס מון הגינויים
מן גל סייע פונטן
חפודה פורה.
לסיינו

מן הפלות יפלא מכם
סומתך שאנקטים יתמה
יילחו כל הנכדים מהולך
בנגד החותם לו מה הכהן
פפלה הכל ולג לממר

שתעכד
מיידי

ייח
טכָּה
וְמַ
חֲקָ
תֵּה
יִתְ
מַעַן
בְּנֵי
לְבָנָ
טֹמֶ
כָּא

כג

תלמוד בבלי <עו"ז והדר> - לו ערכינו תלמוד בבלי עמוד מס 57 הוזכר ע"י תכנת אוצר החכמה

The Mishna and Gemara enumerate the rules of exemption regarding one who made a vow of Arachin. The opinions who require exemptions in case of a debt would apply the same criteria to a debtor as well.

The Mishna says that he is to be left with food for 30 days, and clothing for 12 months. However, we do not leave him with anything for his wife and children, even if he is personally obligated to support them. In addition, he may retain the minimal amount of tools and utensils needed to earn his livelihood, but not items that are considered "assets" e.g. work animals, even if they are the source of his livelihood.

במשנה ובגמרא הופיעו דיני סיור בערכיו, ומהם אנו למדין דיני סיור בערך חוב (למן דאמור מסדרון בעל חוב). ומובא שמשאיתרים יול מזון ל"י יום וכסתה ל"ב בחודש, אבל דוקא לו לעצמו ולא לאשתו ובכני. עד חכמים שמניחין לו כל אומנותו, אבל לדעת חכמים הדברים שם בגדר "בכים" אונ נמיינו לו אפילו הוא מתבונס מהם.

פְּנִימָה לְמִקְרֵי נֶסֶת קָלָה כַּאֲמִירָה נֹלֵד עֲדִים מִזְמָרָה, לְמִינְמָרָה לְמִלְמָדָה מִכְבָּרָה עַלְיָה קָרְלָה*. וְעַפְּרֵי סְכָמָתִי נֶגֶל חַוִּים סְקִירִיטִים.

כִּי אַיִן יָכוֹל לְמִכְרֹעַ¹³ לְעוֹלָם כִּיּוֹן שְׁלָקָחוּ
מִזֶּה בָּרוּךְ הוּא. עַזְזֵן נְפָשָׁתִים לְלֹא
בְּתוֹרַת מְשֻׁכָּן אֶם¹⁴ לֹא שְׁחִיזָרָנוּ לוּ עַל מִנְתָּ
מְלוֹא קָרְבָּן¹⁵: שְׁלָא לְחַזּוֹר לְקַחְתּוּ בְּתוֹרַת מְשֻׁכָּן זְהַיְמָה
לְזַהֲרָה אַפִּילּוֹ בְּיוֹם וּמְהַרְישָׁה אַפִּילּוֹ בְּלִילָה וּבָא לְבִתְהָרָה זַיְן וּמְגַבֵּן לוּ חַבוּ.

תכלת צהובין מון ("דילר") כ' ה- מושג קם כי. ומיין לדוק ולפוך ("דילר") כב' ה- נסיעו כמו גינויו שום דין

געריך לחתם

באר הגולה

אר הימכ

זידושי רעכ"א

ישראלים ערבים בשלט מחדותם בירידתאנו - בג'וּנָם ה' (א-ז- קלב) באנו. יוספַן אפרים עמוד מס' 355 הבודח א"י **הבני אנואר** החמבה

Shulchan Aruch rules that a debtor does retain his basic necessities, and that all the rules that apply to Arachin are to be applied to a debtor.

המחבר פסק שמסדרין לבעל חוב והכל כמווש"כ גבי דין עריכין.

ולס נוקם סבבצ'ים וסגוליה מעומדי ענ' קרכקע צל' מדעתה
המלוֹת חַמְרוֹ דָּקִיכָּה לְלֵם מִזְרָחָה לְיָם סְתִיחָה גְּרִיוֹת דְּלֶרֶעָה דְּלִיחָה
לְיָם נְמִיקָּל כְּשִׁיעָר שְׂמִיחָה עַל כְּלִימָה דְּמַלְוָה יְתִיכָּה לְיָם זַוִּי
וְלֵם מֵי חַמְרָה לְיָם שָׁקוֹל גְּרִיוֹת דְּלֶרֶעָה וְזַוִּיל, הַכָּה דְּקִיכָּל
מִינִיאָה דְּמַלְוָה זַוִּי מֵי יְהִיב לְיָם גְּרִיוֹת דְּלֶרֶעָה צָעֵן כְּלִימָה מְגַבֵּין
עַל גַּב דְּלֵם מִזְרָח לְיָם. וְכֵץ דִּקְיָה נְמִי צְמַעַטָּה עַל מִמְּנִימָּין
לְמִזְרָח מְסֻזֵּיר לוֹ מַעֲוָת דְּפֶרֶךְ צִימָת כּוֹרְעָה. וְתַּעֲגִיל צְמַעַטָּה
מְסֻזֵּם נְקַרְקָעָה וְהַלְּילוֹ נְגַנְּרָף חַלְקָה זוֹ הַמְּמוּעָט עַס מַלְקָנוֹ וְהַ
לְהִיָּה לוֹ, מַכְלֵל מִזְרָחָה לְכַדְּמָתָלְקָנוֹ עַס כְּצַוְמָפָן תְּלִינוֹ לְזַקְעָם עַל
בְּמַגְלָה צָלָן חַוְּתָּן עַצְלִיס וּרְמוֹת דְּמַעְלָנוֹ לְיָם כְּכָמִי דְּכָרָב
מְרִיאָה כְּדִלְמִימָה צְפָרָק קְמָה נְגָה בְּמֶלֶתֶתֶת, דְּלֵם עַדְמִיָּה מְגַבְּרָה
דְּלִיחָה מִמְּמִמְּהָה, מְגַלְבָּקָן צָנָן בְּגַרְלָה יְטוֹלָה מַחְלָקָן לְחוּזָן
הַזְּמִון עַקְרָבִים וּרְמוֹת וְאַס מְפַסְּדָן לוֹ.

אלא נרלה מוכפין למת הלו ופלרע לו מונת וחס אין לו,
ישכור מלכו ופלרע לו, וכמגדומה לי צה פצוט וחוינו
קדריך להלהיה. וגרסינן גנטיטין פרך הסוללה¹² אין כותזין
פרומטוזול מהלך על סקליקע ולומריין עלה הקטהילו¹³ מוקס
לאעמיד תנור וליליס כותזין עליו פלומטוזול כלומר צה שוד
רלהוי לגנות ממנה חוץ, להמליח מי שטהטהילו¹⁴ לו מוקס לדור
ולטהטממת צו געל מוד גונס ממנה ווומליי¹⁵ לו אה מהה מקס
וטאכטילינו למיליס ופלרע לו אה יעמדו זא טס נמקומן.
ווגרכין נפרק קמיה דגנץ נתרלה¹⁶ אהיל ליה רצעם לדר נחמן
לדייך למלה נית דינע מהוד נקור ופצוט טאנט
להס חייס ענד וטאמה טמלה לייד סן מולקון הרמר ליה
טהילו הומל ענד לו יוס אהיל ולוּס צני ימייס ווּס רצעם מודה
דכץ צאנט פצוטים ולט מהליך מהלך ברכוכו ופצוט, וממנה למס
דן למלה ולוּס טמתקיל זא דימו אה ענדו ווונטן למלה אה נט
לוה למכוח, והין מלחתין דאין לומר סיליך ויילו אה הלה
מחייבו צטיגל מוד מונט כהה, צהן ספלט צדרג זא בזן חוץ
ממרותה נמעטן. ווּס עעל פי סקליקע זא מטומף, יכול קוח
לאככים זמקומו דיווין למיליס לפמות כהניין מהדי דימו ווּס
לטומפין עליו מהלך מילועמת דבליס מטוס צהוי דעתה,
ווחטהפיו מרועמתה אין כלן דעל כלחו סוח דמאנס נגען חוץ.
ווּס נט להה נטהכטיל ימכור ווּס להה. ווּס עעל פי צהמלו¹⁷
צממן דלית לה זואי דלן למילין נטה זיל טראם ווּס
צטומלה מעומו במלח, כי מייל טיכום דמגגה ליה נטה היידי
לטמיין נטה מגל צכל כי קהי דלן מזוח נטה גה, ווּס נט גב דלן
ממסכת זוציני כדבי שיעור זואי סטלחה דטה היידי זיעזן כולה עד
לפלרע ליה להה. וממן נפרק סחובל¹⁸ החה פגיעה רעה

כ' מ' דין נטמען במלכו צל רוחן עשרים ורמות כטומם
ככלטיס דינרין לפי שומר כל קראקע. וווקהפקו צ'ת דין ה'ס
ימנו לו זרומות ידוועיס נפלוונו לו צדרומו לפי טיט מוקס
שאוזלט טוה כטני ורמות צל מוקס מהר, לו ה'ס נמלמר לדון
החו'ג על סקרקע לאכטימלכו' הומו דעכטו' חייו יכול לאכטמאצ
צ'זומו מלך מפי טהני ידווע, ולחו'ו סקרקע צל צומפין
בעלמלה טהין צו דין חלוקה שכולן מסחטמאצין צו, מפי
צ'טמען וו' חייו צומק עמאס טוה נטואה. וו'ס נדיזן כלון דין
גוד' הו' מוגוד קייח' יכירות זה צומפין דדין גוד' הו' מוגוד מפי
חלק מועט צלו'. מפיו טיס סקרקע יכול למלוכן ויגנו'
לצטמען עשרילמו כפי קמגיע ביז'לה וביז'לה קרי' זה טוה
כפליס צמודו, וו'ס יגנו' הו' נעל' ייז'לה ויז'לה חייו טוה כלוט
טמאל טהינו יכול ליכנס צו. לו' נמלמר טיזול צטמען לאו'ה ה'ט
רוחן מן קטמיס ויסכילד מלכו', ווה מע' קטמא טייח' יו'ליאנו
מן קטמיס צטכילד דנד' מועט טיט הו' צאס, ולח'ו'ס נמלמר כן
קטטאצטיס כוונס אל' מילוא', מאס געהה צוה' טיט הו' צומפין
כטמיס, עד כלון' נוקט דכליין.

תשובה הילו כיימי צה' לדון על כל מדיניות שמדובר צביה הדרישה
 מלחך העניין, אבל הגי מפקח וועלה לעיקר הדין,
 ומומר כי מדעתי אין כדי נזון כן בכיוון זהה לאגדות
 נסמען עדרים ולמה נאומו קראק כמו שלמרם מכמה
 טעםיס. בהחלט לפ' טהין מגין לו מקום ידוע אלה מפהר,
 סבירי אף מלך רוחנן עס השופטן ווי הפהר לאגתו נזפונו
 או צדרכו כל מלכו שעדיין אף מבעל מלכו ומוי טהין לו מלך
 ידוע אין לו מלכנו פון ולם דרום. ואלה גטו עדרים ולמה
 סמס נמלכו כל רוחנן מהו דין, כל מטה צפיהם דין מגין
 דבר בדור וירוש מגין ומוכין נצעל מושג צמוץ, והגע עטמען
 מי ציב' לו צדום וככלמים ובמיס וחיב' לרוחנן מנה ושם ציב'
 לדין כל האנכים להלך מנה סימורו צ"ל לנו מוכין לרוחנן בכל
 נסמי דפנוי מלך מה מלהלך, וזהו להלך צמינו ומגין

שווית הרשב"א **מכון ירושלים** עמוד מס 513 אaben-אדרט, שלמה בן אברהם (רשב"א) הודה בסעיף תקנת אוצר החכמה

Rashba assumes that a creditor can seize the home of the debtor, implying that housing is not included in the rules of exemption.

שוי"ת הרשב"א חלק א' סימן אלף קמג
הרשב"א נקט אגב גורא דעתן חוב גבוה את דירתו של הלווה, ומשמע שאינה בכלל מה שמי-
סדרין עלעל חוב.

ועוד כדי למחה לנו יולך צלע נזון מה בכדור רבע וטל נזון טה
הכחו חיטו כתמי. והגימל זסכו פליק קמל דגיטין יולב בונדר
לטמג גלבוז דבמי נזורה מה נרבענו מה הולודני הנירוט ואוכסניך מומנטס
ברשותם ציד כדו. ופערת לא התחס נגן ולחדר נלא מה מטבח דינזט
דינזטינר וגבעתי נזורה מה פטייה. וכן דמאנטן גברון גראולילוב אנד כבב-
פיגאנטי לא נזורה נא. נא.

שורית מהרייט - אטראני, יוסף בן משה (מהרייט) עמוד מס 202 הודפס ע"י תבנית אוצר החכמה

Maharit compares housing to clothing, i.e. the debtor retains the amount necessary to live for up to 12 months.

מהרי"ט נקט שדיון דירה בדיון כב

(א) הינה בגוּגָע לְמַסֵּכָה כִּי דָדָעַ צָלָע
המלוּמוֹת [צָלָע ה' מ"ב ס"י ג'] סָכָנִים
הכטול סס, דָמֵין מַפְלָגִין צָמָוג צָלָעוּ דֶרֶךְ הַלְּוָהָה,
הכטול סס לְמַזְכָּת הַתּוֹצֵעַ, דְמַפְלָגִין וּוה לְמַזְכָּת בְּנַמְצָע
כְּמַזְוֹרָה (צָמָק נ"מ ד"ק קי"ד [ע"ה]), דְלִיפִין מִיכָּס
מִיכָּס מַעֲלָלִין, וְצָמָוג צָלָעוּ בְּדֶרֶךְ הַלְּוָהָה, נִיְמַכְּבִּין
צָסָוּ מִיכָּס הַןּוּ דִין סְדוּר, וּכְמַס צָמָעָה סס (צָלָע ה'
ח' מ"ג [צָס]), הַנְּלָל צָמָמָת יְתֵחָקִים עַל קְנַעַסָּה
הַכְּנָלָל, וּכְמַוְתֵּבָה סָטוּר סס מַדְבָּר הַרְמָה, וְצָבִי
שָׁס כְּתָב, אַקְנָן גַּלְּהָה מַדְבָּר הַרְמָה סס וְל' (פ"ג מִמְלָוָה
[ס"י]), הַמְּנָס זְמָפָר גִּידְוָלִי מְרוּמָה סס כְּמַבָּב
לְמַמְלָכָה סס הַןּוּ לְהָלָה ע"י סס, וְצָבִי ע' סס (פָעִיף כ"ע),
סָפִיְה דָעַת קְנַעַס יְתֵחָקִים יְתֵחָקִים, וְסָוָה דִיעָה
הַלְּמָלְמָכָה סס צָמָס יְתֵחָקִים, וְסָוָה דִיעָה
לְעִירָה קְבָעָה, שְׁכָמָת צָלָעָן צָמָס, הַנְּלָל שְׁכָמָת יְתֵחָקִים
לְעִירָה קְבָעָה, וְדִיעָה לְכָמָע דִיעָה הַלְּמָלְמָכָה סס (פָעִיף כ"ע),
וּמְלָס דִי"ל כָּן, שְׁכָמָת לְכָמָע דִיעָה הַלְּמָלְמָכָה סס יְתֵחָקִים
הַלְּמָלְמָכָה, לְמַשְׁמָע מַזְבָּחָה יְתֵחָקִים, וְדִיעָה צ' צָס
הַלְּמָלְמָכָה יְתֵחָקִים נִלְלָי צָלָעָה לְוָמָר, דְכָלָל מִקּוּס
וְיִשְׂרָאֵל הַלְּמָלְמָכָה, הַנְּלָל נִלְלָי צָלָעָה לְוָמָר,
שְׁכָמָת יְתֵחָקִים נִלְלָי צָלָעָה לְוָמָר דָקָעָה יְתֵחָקִים, וְצָס
בְּזִיד מַלְמָכָה סס (הַמִּזְבֵּחַ), הַנְּלָל צָוָהָי צִוְּלָה קְמֻומָּזָק
לְוָמָר קִיס לִי כְּבָשָׂת הַמִּזְבֵּחַ, וְחַפְּלָוּ הַס ס"י כְּמַבָּב
בְּזִיד עִירָה ה' צָמָס, וְדִיעָה צ' צָס הַלְּמָלְמָכָה סס
הַכְּנָלָל קִיס לִי כְּבָשָׂת הַמִּזְבֵּחַ, וְחַפְּלָוּ הַס ס"י כְּמַבָּב
גַּוְרָה דָבָר יְוָלָל נִלְמָר קִיס לִי מַדְבָּר הַיְתֵחָק הַלְּמָלְמָכָה,
וְעַד צָלָלָי קִיס לִי צָמָס ג' וְפָמָס ס' וְצָס (צָמָה מ"ס
כ"כ), וְכָן גַּלְּהָה מַדְבָּר הַכְּבָשָׂת יְעַקָּב [חַמְסָה ע' ק"מ
כ"ע] סָכָנִית בְּפָמָס (צָמָה מ"ס ק"י י"ז ס"ק 1') ע"י ס',
וְעַד כַּיּוֹן דְּקָאָבָד מַוְזָּק, צָוָהָי דְּזָכָל נִלְמָר קִיס לִי
דְמַפְלָגִין לְבָבָבָב.

(ב) ובנוגע למה שמשמעות צי'ו'ם צ', נו'לה דה' צמ"ק סמ"ק קד'ן, סי' יכ'לין רק'ל נמ'כו'ל יה'ת מלון סמ'קליה, וס'ב' יה'ת סמ'קור סמ'טמ'לי ומונ'עס סק'מ'ג כ'ת, וכמו דה'י'ת נס'ג צס צמו'ם (סימ'ן ג'ז') טע'יף כ'ג' לענין כסות, דל'ן ציל'צ'ת גדי משי ה'ו מונ'נט'ם זא'ז'ה, ה'ל'ג מעז'יל'ין ה'ו'מו ממן'ו וו'תנ'יס ה'ו כסות ה'ר'לו'י ה'ו עי'צ', וו'ל'ג ה'ה'ד ז'ז'ה, ה'ל'ג מ'ג' נ'ל'ג מ'ג' נ'ל'ג דצ'יך' ז'ז'ה, מ'ה דה'י'ת (מ'ק' צ'י' מ' ג' פ'ג'

המתגעגע ע"י מנוע (מאטאר) חמלי לחזור עצמות, מאזנים ועוד. ועתה נפשי בשאלתי אם זה מוגדר או לא. ואלטוי נחלהת לשטיין:

א) הא דאיתא ב' המקובל ובש"ע ח"מ סי' צ"ז
איירוי בחוב הכא ע"י מלוה, ומוספקני אם הוא הדין
גם לחוב הכא ע"י מ"מ, או דילמא יש לחלק, כי
הנה הטור כתוב בס"י צ"ז (ס"ק מ"ט) שאין מסדרין
בחוב שאינו דרך הלואה, כגון שכירתו ושכירות
בהתומו וכ"ב, ובענין לא הבינווי, אם הדין הזה
שאין מסדרין בחוב שאינו דרך הלואה, אם הוא
לטובת התובע, או לטובה הנתבע, מה שהביבאני לידי
ספק זה, והם דברי הטור (בס"ק ל"ז) [ל"ח], ז"ל,
ולמאן דלית לי', נוטל הכל ואינו מניח לו כלום"
עכ"ל, וביאר בב"י שם "ולמאן דלית לי", כלומר מי
שפוסק שאין מסדרים" ולפ"ז היה אפשר לומר,
שגם מה שכותב שאין מסדרין בחוב שאינו דרך
הלואה, הרי זה לטובה התובע, ואינו מניח כלום
לנתבע, ואולם אין הדבר ברור אצל, — וראית
אהרי רואין, מה שהביבआ בפ"ת סק"יumi במי שנתחייב
לחתנו נדוניא, שמוכרין ביחס וככל תושמו — ז"א
גם לחוב שאינו מוכרין בלי הנתבע.

ב) וαι תימא שבע"ח רשיי למכור כל הקונה
שאינו פורע חובו, עדין יש לחזור מה דינן של
הכלים הנ"ל, שם בש"ע (בטעי כ"ג) מבואר
כשם שדרון לבע"ח, נותנים לו כל אומנות, ואילו
שאר מטלטلين, אף"י שאין לו מזונות אלא מהם
אין נותנים לו, מפני שהם בכלל נכסים, ובע"ח גובה
מהם חובו, — והנה לפענ"ד החפצים הנ"ל אינם
בכלל כל אומנות, כי ארון מקדר, אף"י שנחוץ
מאוד במדינה חמלה כמו ארגנטינה, בכ"ז אינו הכרחי,
אם הקצב ימכור את הבשר מיד, כמו שעשו לפני
שהומצא המקדר החשמי, וה"ה למסור החשמי,
כי יכולין לשבור את העצמות גם בקופיפין פשוט,
כמו שעשו מקדמת דנא.

ומפני שאיני רוצה לסתור על דעתו הקלוישה אני מרצה את עצמי לפנות להד"ג נ"י בבקשת להודיעני חוות דעתו הroma בגיןזון זה, כי הממצאים הכספי של קהלתי דחוק, ומרובים צרכי עמי להקים ביב"ס ת"ת וכו', אה"י אסיר תודה מאד אם הד"ג ישיבני דבר בקרוב ובמכתב רשום עכ"ל.

Minchas Yitzchak concedes to the questioner that a refrigerator and electric cutter are not absolutely necessary even for a butcher, and his creditors may seize them.

שׂוֹגְן מנוחת יצחק חלק ה' סימן קכא (בדברי השוואל) המנחה יצחיק מסויכים בדעת השואל שכלם של מוכר בשר כמו מקור החשמלי גדול וסיכון חשמלי לחזור עצומות אנים בלול כל אומנות מסדרין לבעל חוב, כיון שאיןם ממש הכרחיים ללויה וככל לשעתו אוננוו בלבודם.

יצחן

וְה' כֵּן מִנָּה שֶׁכָּאַל הַיְמָן עֲשִׂירִים, מִצְלָתָיו לֹא
צָלָנוּ וְעַיִינָם

וזהנה כתשו' ג' סס [גקספו] כתש עוד ביניידנו, דליקת דקמוייה חיינו עני, ה' סס צעל האיזה שוו עטיף, וכן נמי לס חיין צעל האיזה עטיף, ה' סס צעל האיזה חיינו, כפין לי' על לפניות מטה' ג', לדוווקה צעל האיזה חיינו, צעל האיזה חיינו עני וכעל האיזה צעל האיזה מרטה' לממעליותה, צעל האיזה חיינו עני וכעל האיזה עטיף, כתש סו' דלון כפין לי' על לפניות מטה' ג', המכ' צעל האיזה חיינו, ה' סס צעל האיזה סו' עטיף, ה' צעל האיזה חיינו, ה' סס צעל האיזה דלו' שעיר סו', צעל האיזה חיינו, ה' סס צעל האיזה דלו' טומר כן כפין לי' על לפניות מטה' ג', וו' ע' סס זומר כן גס צמוקוס מהר צמצע וונטצע צמיה ענייס, שיכ' לדז'ין לפניות מטה' ג', וו' ג' לדוווקה צמיה צעל האיזה חמלין כן, צמיה כל קוף חיינו מוחיז רק ממון מהצ'יוו, מטה' ג' צמיה מוקוס וק' ג' וטכמ'ל, ובנה צודתי צדנ'ר כוה צמיה קכל' חיוניות צשייק פלנקטו מוה, ה' סס ציניטן נו' מלהמו סמיאן חפ'יס מהליס צהינס וגיליס כס'יס צוה, גראטה צעדי השולס צענין הילויו, המכ' נטעמת זה חיין לאקה' נו'ת רעל האחו' המגע' נאס, ע' סס לדעמי יט לאקה' נו'ת רעל האחו' חי'ס קדור נו'ת גס ה'ת הלאפניות מטה' ג' צוה, ה' סס צ'יס הילנדיג דמוכח דיס' לו' לאקה' נו'ת ממן' נטעם, רק צמעריס לו'מל דהין נו', דלו' צודתי יקוט עליו סדין מה בס'ר.

**וְסָנִי צֹחַ יָדֵיו לְעֵינָיו וְחוֹתֶם כָּל כוֹתֶמי צְלָכוֹת
יעַזְקֵב וּוְיַיִשֵּׁב**

ע"ה), וז"ל רג'ה גדר מנה תבצ'ו לי' בנהו סקולמי' חכימת דחומרה, סקל גלויומי'ו, מהרו לממו לכת, חמור לי' כי' ה' גלוּמִיָּהוּ, חמור לי' דינ' ה'כ', חמור לי' ח'ן, למען מלך נדער טוויזס (מצל' ז') (ופ' ר'ך ז' לפניהם מצורמת הדין), ישייך לפסו גלויומי'ו, חמורו לי' עני' מן ומלכין כולה יומנה וככפין וליתן נ' מדין, חמור לי' זיל' רב' הגלוי'ו, ה'ל' דינ' סכ', חמור לי' ח'ן וחרותם לדיקיס מצמור (פס) על'ל' וצב'י (כו' מ' ס' י' ז') וצולם'ה סס (מעף ז') הפוגמת כסופקים, לה כופין על' לפניהם מצורמת הדין, וכע'מ' סס [חות' ד'] קוילים מדורי ה'ק' נ'ל' לכופין, וקיס' ופוק' מוי' מלי' עטמ' דרכ', ולי'ן לדרכיו צצ'ר' סס (סק'ח'), וכוניהה דק'ל' כן נ'ל'כלא, וכן כתוב צפת'ה סס (סק'ז') [סק'ו], דקן מעתה דעת ה'ק' ר' (ק' ר'ע'ט קק'ג'), וכן נלהה דק'ל' ר'וב כסופקים סקצ'ים ספת'ה סס (וכמי' ר'ע'ט [חות' ז']) נ'ל'כלא נ'מעטה, מ'ל' דפליגי' הס קופין לך' צדוריים הו' גס צטוטין וניידוי ע'י'צ', וצד'ו' חמ'ס (חי'ז' ס' ר'ע'ט ח'ות ט') מזוחה, לכופין לח'ה ה'ם ה'ל'יכ'ו' ל'ק'יס ווע'ת' ביטר וווע'ז ע'י'צ', ולח' דמגוזה' סס צפומקיס לא'ל'ק צין עזיל' לעני', וכפי מט'כ' כ'ית' פ'ק'ל' סס צגד'ל עני'יס, מ'ע' זה' נג'ד' כל'ל' דה'ין עני'ות צ'יז'ו', ווע'ד ה'ל' צמ'ז' נ'מע' זדק (ס' פ'ט) כתוב ל'הויל'ה מדורי ה'מלדי' [ב' מ' ק' ר'ע'ז], נ'מעין מ' לכופין נ'ל'יכ'ה עט' לפניהם מצורמת הדין, לכל' צבומו'ה חי'נו עני', הע'ג' דל'מו נ'טי'ר קו'ה ל'ה'ז'ו', וכופין מ'הו' עט' לפניהם מצורמת הדין,

סימן קכבר בדין מעקה

העלוי' יעשׂו חדרים קטנים ללימוד התינוקות, אבל ה苍קורה לא תהי' בשימוש ככהבטים הרגילים בחו"ל, רק בשווה כהנינים המודרניים, אם צרכיים לעשו מעקה להגג, והנה (בחולין דף קט"ו) [קל"ו] ע"א) איתא, גג למעט בתי הכנסתות ומדרשות, ופי' רשי' שאין חלק לאחד מהן בו, שאף לבני עבר הימ הוא, וועוד שאין זה בית דירה עי"ש, ויל' דתלו' ב'

ב"ה יומם ב' טהרה תשכ"ה לפ"ק.

לחרבנִי המופלג בתוייד וכו' מוה"ר יהודה אריה טיבמאן נ"י שו"ב ד"ק לעטטער יצ"ז.

אחתשה"ט, הני בזה לתשובה שאלתו, בוגר לבניין האולם גדול של הקהלה, אשר רוצים לבנות עת, לעשות שם חתונות ואסיפות וכדומה, ועל

כא. היה הלה אומן משאים לו מצל' אומנתו שני כלים מכל מין (נא), אבל צמד בקר וחמור, וכן ספן שיש לו ספינה, אע"פ שאין לו מזונות אלא מאלו, אין משאים לו (נו), ויש אומרים שאין משאים לו שחורה, אע"פ שאין פרנסתו אלא ממנה (גג), ויש אומרים שחורה שמתפרנס בה הרוי היא בכלל אוכל נפש (נו).

כב. כל מה שנتابאר בדיון סידור, היה כשייש לו קרקע מוכرين ומשאים לו כדי סידור (נה), אע"פ שפרנסתו מן הקרקע (נו), ויש אומרים שה"ה שמוציאין אותו מדירתו שדר בה (נו).

שמצויה שבגופו היה, אבל טלית אין משאים לו, ובפרט כשייש לו טלית קטן. ובערוה"ש כתוב בפשיותם משאים לו טלית. (מח) שוו"ע שם, ונראה שאפילו מתפרנס ע"י הספרים. כיון שכתבו הפוסקים שדים ננכדים, משמע שרינו כאיכר וספן דלהן. (מט) שוו"ע שם, והינוי בזמנם שהיו קונים מקומות בהיכנס' בקינין גמור. וכתב בערוה"ש שאם היה לו בזון גדול כאשר יסור ממקומו, וכן בשאר דברים שיש לו בזון גדול במכירתו, אין לכופו למכור, וצ"ע מנ"ל, שהרי צרייך גם לצאת מכיתו ולullen ברוחוב כמו"ש להלן. (נ) שוו"ע שם סעיף כה, וכדיון כסותה שנتابאר לעיל. (נא) שוו"ע סימן צז סעיף כג, ואם יש לו ממין אחד יותר משנים, מוכרים המותר, אע"פ שemain השני אין לו רק אחד, אין משאים לו כדי להשלים, ולכארה אם נשבר אחד מהכלים שהשאיירו לו ובאו לו מעות, יכול לנחות כדי להשלים מה שהשאיירו לו מדין סידור, מיהו אפשר שאינו יכול לקנות, כשם שאין משאים לו בתחלת המעות כדי לקנות, וצ"ע. ובשו"ע הרוב השמייט לממרי דין אומן, וצ"ע. בשו"ת מנוח יצחק ח"ה סימן קנא נשאל בבעל אטליז שיש לו מקרר חשמלי, וכן משור חשמלי לחתווך עצומות. אם הם בכלל כליא אומנות, ומצדד השואל לומר שמקיון יכול למכור מיד ולא יצטרך למכור, וגם לפנים קודם המצאת מקרר השתמשו בלבד וזה, וכן יכול לשכור העצמות בקופין. אין זה בכלל כליא אומנות, והמנחה הסכים לדעתו מעיקר הדין, ע"י"ש, ולענ"ד יש לפkap בזה, שסבירא נראה שאין לנו אלא מוקמו ושתעו, ובזמןנו דברים אלו וכיוצא בהם הם כמעט הכל ננכדים, שאין משאים לו, ולא מצאתי תעטע וכודומה, אם הם בכלל ננכדים, ועפ"י מ"ש להלן לדיק מדברי הרשב"א אפשר שככל כל שועוד להשכיר דומה לבקר וספינה, וכל שועודה בהם מלאכה בעצמו, דיןנו בכלל אומנות. (נג) ערוה"ש סוף סעיף כז, ונראה שגם הוא מבקש זמן ב"ז כדי למכור בדיווח נותנים לו וכן משמעו בדברי הנתיה"מ סימן עד סק"א. (נד) חידושי הח"ס בגליין השו"ע, ולפי מ"ש לעיל גם העדרה"ש מודה להזה, אבל מדברי החת"ס משמע שאפילו יותר מזמן ב"ז נותנים לו, שכח שונגים לקבוע זמינים לפרטן את כדורי לא פול מטה לממרי ואלקים נצב בעדת איל, ע"כ. וצ"ע מ"ש מצמד בקר וספינה. (נה) שוו"ע סימן צז סעיף כז. (נו) ערוה"ש סוף סעיף כו, וכ"ש הוא מדין ספינה. (נו) ש"ץ שם ס"ק יד בשם מהר"א ששון סימן ריו, ושם הביא תשובה הרשב"א (ח"א סימן אלף קמד, והובא ברם"א סימן קג סעיף ה) שכח עפ"י דברי הגمراה בגיטין שאם השאלה לו מקום להעמיד שמן תנור וכיריים כותבין עלייו פרובול, אלא שבע"ח גוכה ממנו, ואומרים לו זו צא אחת ממש והשכירו לאחרים ופרע זה, או יעמוד זה במקומך וכו', ומכאן אתה ذן למלה ולה ש麥שריך זה ביתו או עברו ונותן למלה אם לא רצה למכו. ואין מרחמים בדיון האיך יוציא את הלה מאיתו בשביל חוב מועט וכו', ועפ"י דברי הרשב"א היה נלען"ד שאין כופין אותו למכורআ"כ אין רוצה להשכיר ולפרוע מדמי

פתחי חושן - הלוואה, אבידה ומיצאה בלואיה, יעקב ישעה עמוד מס' 51 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

Pischai Choshen disagrees with the Minchas Yitzchak, claiming that nowadays refrigeration and the like are considered necessities for a store. Practically, each individual case needs to be evaluated separately. Regarding the designation of "assets" which may be seized as opposed to tools, he writes that the exact distinction isn't clear.

פתחי חושן דיני הלוואה, פרק ב ערך כא הפתחי חושן מפרק בשיטת המנחה יצחק ח"ל, ודעתו שסבירא נראה שאין לנו אלא מקומו ושעתו ולדין דברים בכלל הכלויות. עד כתוב לדון בגדיר והחילוק בין כל אומנות מצד אחת, וצמד בקה, חמוץ, וספינה מצד שני, ע"ש שלא מצא חילוק בורה עד דין בדברי הרשב"א ומהר"ט בעניין מסדרין לבעל חוב בעניין דירה, ובענין מסדרין בסחורה.

כג. הנשבע לפורע אין בו דין סידור, וחייב למכור כל אשר לו ולא יעבור על שבouteו (נה). כה. יש אומרים שב חוב שכירות אדם וכליים, אם לא זקפן במלואה, אין בהם דין סידור אלא גובה מכל מה שיש לו (נט).

כה. התנה עמו שלא יסדרו לו בחוב זה תנאי קיימ (ט). ואם התנה שלא יגבה מקרע או מחייב זה, יש אומרים שאיןו מועיל (סא).

ארכ' הוהנמן

השכרות שפיר דמי, כמ"ש בפרק ד. ועוד היה נראה שה"ה והוא הטעם שאין משאים לו בקר וחמור, כמ"ש לעיל, והינו שכופין אותו להשכרות. מא"כ בכלי אומנות שאין דרך להשכרות, ולפי"ז אם רוצה להשכר הפסינה או החמור, וכן בבית, אין כופין אותו למכור, אלא שהפטוקים סתמו כזה, וצ"ע. ובשו"ת מהרי"ט ח"א סימן קיג כתוב שאין מוציאין אותו מביתו שהוא דר בו עד י"ב חדש, דומיא דכストות שנותנים לו ליב"ב חדש, וצ"ע לישיב דברי מהרי"ט עם דברי הרשב"א, ומ"מ אף לדעת מהרי"ט נראה שא"צ להשair לו כי אם כדירת בגיןו, ורק לו ולא לבני ביתו, דומיא דכストות. (נה) שו"ע סימן צז סעיף ל, ועי" תומים שכותב שהריב"ש סובר שאף כנסחבע משאים לו דין סידור, אלא שמספק חומר שכובה כתוב המחבר שיכור כל אשר לו, ועי" ערך שי. ופשוט של אחר שיכור או הגבה לב"ח ולא השair לו יותר דין סידור, אך פ"ש לא פרע כל החוב, איינו עbor על השבועה, שהרי אונס הוא (עי" להלן בדין מעות שיבאו לו אח"כ), וכותב בה"מ סימן לד דלא אמרין שהשבועה חלה אלא כשהעני מחמת אונס דשכיח ולא שכיה, ואו חייב להתפלש באפר כדי לקיים שכובתו, אבל כשהעני מחמת אונס 1234567 לד לא שכיח ולא אסיק אדעתיה, אדעתא דהכי לא נשבע ולא חלה השבועה כלל, ואיינו חייב יותר מאשר, עי"ש, ועי" שו"ת מהרש"ס ח"א סי' זן. (נט) שו"ע סימן צז סעיף כת, (ומסתבר דה"ה בחוב מקח וממכר), והביא שם שתדייעות. נראה שיכול לומר קים לי. וכותב בשער משפט שאם יש לאחד חוב שאין מסדרין בו וعود חוב הלוואה שמסדרין, נוטל כל אחד חצי הסידור, עי"ש בטעמו. ועי" שו"ת בית יצחק אהע"ז ח"א סי' קטו ובד"ג כל קו סימן ח בדין סידור בסילוק נדוניא. ובביה יצחק יו"ד סימן לג בדין חוב מהמת פשרה וקנס. (ס) שו"ע סימן צז סעיף כת, וכותב הסמ"ע שאין זה כמתנה ע"מ שכותב בתורה, משום דהוי כאלו בקש שימחול לו הלוואה ולא יבקש להשair לו דין סידור, וכאומר ע"מ שלא תשמשני בשבייעית שתנאו קים לפי שהתנאי הוא על הלוואה, מא"כ כאשר ע"מ שלא יהיה בחוב זה דין סידור, תנאו בטל, דהוי כאמור ע"מ שלא תשמשני בשבייעית, שהוא כמתנה ע"מ שכותב בתורה. ועי" שו"ח גור אר"י יהודא חו"מ סי' קטט. כתוב בשו"ע שם שכותב שמשעבד לו כל נכסיו, ואפילו כותב מגילה דעת כחפאי, אין בזה לבטל דין סידור, שלא היה בדוחו אלא על מה שראוי לו עפ"י דין תורה,আ"כ הזכיר בהדייה תנאי סידור. (סא) בשו"ת מהרי"ט ח"א סימן מה האריך להוכיח שאין תנאי זה מועיל, שאינו יכול להסתלק אלא משעבד או מזכות שראויל לזכות. אבל כאן מקרה מלא והאיש אשר אתה נושא בו גור, ולכאורה מ"ש מכל תנאי שבסמן. ואפשר שההרי"ט לא כ"כ אלא בנדון דידיה שהפקיד אצל חפצים ע"מ שאם יהיה חייב לו לא יתרפס בחובו, ואין התנאי בשעת הלוואה, ורק מדין סילוק קודם שתבא לידי הוצאות, ובזה ס"ל שאין התנאי מועיל, אבל תנאי בשעת הלוואה אפשר שמויעיל. ומ"מ משמע מדבריו שמויעיל התנאי שאם ימכור הקרע לא יוכל לגבות מלוקחות, עי"ש. ונראה פשוט לרשי המלווה בשעת גיבתו לווThor על חפן מסוים שלא לחתנו, וכ"כ בשו"ע הרוב סוף סעיף ה שסימן א"כ מוחל לו המלווה מרצונו מה שמוחל לו, ולא הבנתי למה הוצרך

ח. ועדין יש לנבר אט מניהין לו ספריו כדרך שמניהין לו תפיליו, והרב ר' יהודה אלברצלוני ז"ל כתב בזה כי יש אמרים שמניהין אותן הוא לא אמרו אבל לא לאשתו ובנוו, אבל עצמו כיוון דקא סלאכת בתיקו בכבא תלמידים כי הרציכם להם כבר אמרו אבל לא לאשתו ובנוו, אבל עצמו כל שכן לגבי בעל חוב דלא איקרי נכס. ואיך באתרא⁴⁵ אי איקרי ספר תורה נכסינו בענין מוכר כל שכן לגבי בעל חוב דלא איקרי נכס. ומאנ' דאמר בס"ת דסלאכת בתיקו שבקין ליה אבל שאר ספרים לא⁴⁶. ואיך מאן דאמר אע'ג דלגבוי נתן לא מפקין מידיה הנתן אלא בראה ברורה וסלאכת בתיקו, לגבי ב"ח פשיטה דין אין מניהין לו את ספריו, דמההיא שעטה דאוופיה וזו איתחיב ואשתעבד לה כל הנמצא אותו ועליו לבסר של אט שעבד לו דבר זה, וביוון דלא תנן אלא שמניהין לו תפליו אין בגין כה להוטיף בדבר, דעתמא דמניהין לו תפליו לא מפני שהוא עסוק במצבה אלא הטעם מפני שהוא מזוחה לגוף ודרך מלבושיחן וכשם שנחתניין לו בסותנו בר' נתניין לו תפליו, והכי מוכחה בסוף מסכת בכורים⁴⁷ דקתני מה אמור הבהיר הון נכני בז'ון שהוא קונה בהן את העבדים ובמה טמאה ובעל חוב גוטלן בחובו והאהה

ג'ידולי תרומה

דבר זה שני עניינים, האחד שהוא נתן מה שנקרה בשם מחלוקת הגدولים האלו ז"ל הוא בעניין תמורה כי נתלו בהחיה בעניא דפ' מי שמת [קנא, א] אי ס"ת אי איקרי נכס או לא, ולא מצא מקום לדחות ראה זו אלא מטעמא דלגבוי נתן לא מפקין מיניה אלא בראה ברורה אבל לגבי בע"ח עליו לבסר שלא שעבד דבר זה וכו'. دمشמע דאלוי הוה ברירא לנו דס"ת לא איקרי נכס לגבי מיתה נס בע"ח לא היה נובה, אבל עקר טעם דגביה בע"ח הוא משום דאייכא למיטר דנכסי נינהו, וכן כתוב הר"י ברצלוינו מדרבי רビינו ירוחם ז"ל בנ"ז ח"ב, וול', כתוב הר"י ברצלוינו היה ת"ח אין נתניין לו ספריו ואפי' ס"ת לפי שהם נכסים שבע"ח נוכה כמו שניינו בסוף בכורים וכו', עד, וכן נראה כמקומות בייחכ'ן שהם בכלל נכסים ונוכה מהם ומעשים בכלל יומם שמוכרים אותן וקונים וכן כתוב הר"ז דוד הכהן בתשו, ודאמרין בס"ת בעניא ולא איפשיטה אי מקרי נכס, היה לגבי מיתה איירוי, ע"ב. אלמא הכל תלוי במאי דאיקרי נכס ויפיך מקומות בז'ון נכבי, אבל אי לא הו בכלל נכס לא הו נובין מהם, והו צרך לומר דמאי דאייבעה לא בס"ת הוא מפני שהוא מיתה נתנה וכו', והוא פלייא אצל, כי אט נכס לפלוני יש בכלל האפוא שמתהנו עליו.

שינויי נוסחים

כא. נדפס: תלמיד מקס. כב. נדפס: תלמיד פלמי. כב. נדפס: לחן מ'.

47 לכארה ייל דמתוך דיני הסדרו נראה שככל חוץ שבשעת דחק אט מוכרו קרי נכס ורכוש, אך דבר שאר בשעת דחק ועוני אינו מוכרו אינו נכס, ולכן מסדרון כדו' חיין, ומהעת הוה אינו בכלנו נכסיו, ולכן משירין לאומן כי כלים, שם כל' עבדה ולא נכסים, שאמ' ימכרם מהה יתפרקן. (ולהוציא חמור וספינה שהם נכסים שמתפרנסים מהם), ולפ"ז ס"ת ג"ב, לא די בסך שהוא שלו אלא צריך שיקרא נכס, ובביעת הגמ' ב"ב שם לפ"ז התוס'. 48 ס"ג.

ו'. יע"ש ח"א הע' 52. 45 קנא, א. 46 מרדי פ' מי שמת ס"י רוכג בשם ספר דינין (לר"י ברצלוני?), יע"ש ראיו. ומחלוקות זו ותליה בפייש הגמ', דריש' פ' דבعتה הגמ' אי ס"ת דמי להפלין, משום דהפלין מיקרו מלבוש אבל ס"ת מצואה היא ולא נכס, ולפ"ז ה"ה ספרם. אבל התוס' גרש: "אבל ס"ת מאי כיוון דלא מודכן ואסור לובוניה", ופי' לפ"ז בספרים דורך למכורן. וכן לפ"ז הרטב' א' שהבא נ"ז, שס"ת יש לו שם בפני עצמו ולא מיקרי נכס. א"כ דוקא ס"ת.

ספר התרומות עם גודלי תרומה - א. שמואל בן יצחק הסדרי - פיגו, עזריה בן יצחק הסדרי - ע"י תוכנת אוצר החקמה

Further Iyun: Sefer Haterumos discusses several aspects in the rules of exemption – Whether sefarim may be seized; Whether these rules apply altogether to other forms of debt e.g. wages, and whether one may stipulate beforehand that these rules should not be applied. His conclusions are cited by both the Tur and the Shulchan Aruch C.M. 97.

יתר עיון: ספר התרומות שער א – ב
בספר התרומות זו בכמה פריטים בדיון מסדרון לבעל חוב: האם מסדרון בספרי קודש; האם מסדרון בשאר חיובים חוץ מחלואה; האם מועל תנאיל תנאיל שלא תסדה. ודבריו הובאו בטדור ומחבר הוי' סימן צ'ן.

י. והיכא דהקדש מנה לבודח הבית והוצרך הנובר למשכנו עלייהן, מסדרין עמו, דקימא לנו כרבוי יוחנן אמר נדר כתיב בערכין מה ערכין מסדרין אף הקדש מסדרין, והכי איתא בפרק המקביל⁵³. ואין צורך לומר בהקדש של עכשו דאיתיה ממון עניים ואיתה ממון הדירות דמסדרין, וכן הלכתא.

חלק ב

א. והיכא דפריש בשטר החוב על מנת כן לוויטי ממך מנה זה שלא תסדר עמי בחוב זה אלא שתגנבו מכל נכסיו ואפיו מגלוימה דעת כתפאי, אין ספק bahwa שנעקר מהן דין סדור¹ דליותה דין וזה אלא בשעבד נכסיו סתם אבל זה שפירש בן בשטרו היה תנאי שבממון ותנאו קיים, ואין זה מתנה על מה שכותב בתורה, דמחילה הוא ידע ומהילת ממון הוא ותנאו קיים, כההיא דמכות² דגרשין התם האומר על מנת שלא תשפטם לי בשכיעות שאין شبיעות משפטת אבל אם אמר לו על מנת שלא יהיה בחוב זה דין סדור היה לא אומר לחברו על מנת שלא תחאה شبיעות משפטת אלא מהני, שאין כח בידו לעקו רקי התורה.

ב. וכן האומר שעבד לחובו כל נכסיו סתם, אך שבעל כל יכנס כל מה שיש לו, אין במשמעותו כי אם הראין לו על פי דין תורה³ עד שיפרש תנאו בפירוש⁴.

גידולי תרומה

ג. והיכא דהקדש מנה לב"ה וכו'. כבר מיתinan לעיל שהוא מחולקת אילפא ור' יוחנן. גם הר' זיל פסק בר"י פ"ג דערכין [הר' ז].

ומ"ש ואין צ"ל בהקדש דעתינו דאיתיה ממון עניים וכו'. עי' ח"ג סוף סי' ב' מה שקשחי לי ע"ז.

א. והיכא דפריש בשטר החוב וכו'. טעם רבינו מכאן דכל דודע ומהיל לאו מתנה על מה שכותב בתורה הוא, וכראמרין בהזהב דף נ"א [ע"א] גבי האומר לחבירו ע"ט שאין לך עלי אונאה רב אמר יש לו עליון, ופרק לימא רב דלא כר' יהודה דאמר בדבר שבסמן תנאו קיים, ומשנאי אל' רב אני אמר אפי' לר' ע"כ לא אמר ר' אלא התם דעתה וקמלה אבל הכא מי ידע דמחיל. אלמא לרב דהලכתא כותיה כל דיע ומחיל תנאו קיים.

ב. וכן האומר שעבד לו כל נכסיו וכו'. איכא למידך כיון דקייל דדרשין לשון הדירות מבואר במקומו, וכל מילתא יתרה לטפויו אתה, א"כ הוואיל ומן דין הנמור מבלי שום תנאי מפורש מסדרין ואינו משתעבד אלא במה שראו, השטא דפי' דמשעבד כל נכסיו אמאי לא נימת דעתה לשבעוד הכל לגמרי אפי' אוטם שאינן ראיין, דאי לדאיין בלבד לא היה צריך. ומ"ש מהא דכתב רבינו גופיה בענין נאמנות שער צ"ו סי' ד' ומסתברא دائ כתיב לה בשטרא ואת מהימנת עליון לא נפרעתו ולא כתיב לה כשיוני עדים ואף כלל שום דבריו פרעו ואינו חייב כלום אמרין דמשום לישנא

³ במקור הדין, יען בהגר"א שם ס"ק צת. ⁴ עי' טוש"ע

שם שאפי' כי לו ואפי' מגלימא זאכטפא לא מהני. עי'

⁵³ קיד, א.

1 וכן פסק הטור סי' צז סמ"ח ומחבר סכ"ה. 2 ג. ב.

ג. והיכא דמחייב איניש לחבריה ממון דהוה בשבר כתף ושבך חמור⁶ ושבר פונדק ושבר דיווקנות או שנתחייב לו מדין ערבי, כשם שמותר למשכנו בזروع⁷ על כל אלה ולוכנס לבתו וליטול משכנוו, כמוו שאנו עתידין לפרש למטה⁸, כך נקל בחובן שאין מסדרין עמהן, שכשם שנשתנה דין באלו כך נשנתנה דין בסדור⁹. וטעמא דמיילתא, דלא כתיב בהו מיכה דנימה בהו [דין] סדור בג"ש. ומיהו דוקא ערבי אבל קבלן מסדרין עמו דלאי גרע משאר לוה והוה ליה כוקפן עליו במלואה שחור דין כלות.

ג'ידולי תרומה

הובו אפי' הci אמרין שנתקווין זולת החוב וייתר מן הראי, כ"ש הכא שלא היה צריך לשעבד כל וشعבד ולא אמר מלת ראי אלא אמר לשון כולן כל נכסיו ונג' החסיף אפי' מן גלימה, דלא היה לנו לומר דלא בגין אלא דוקא לראויים בלבד.

ג. והיכא דמחייב איניש ל לחבריה ממון וכו'. סברתו זיל סי' ("ח") צ"ז כתוב בשם הרמ"ה דודוקא לעניין שלא לוכנס לבתו אנו מוציאים בית הערב מכל אלו אבל לעניין שלא לחבוק אוכל נפש והשבת העבות והסדור, דין ערבי כדין הלוחה, ע"ב. והרב זיל ב"ב ע"ג מלוה, ע"ב. כתוב, כן נראה מדברי הרמ"ם זיל בפ"ג מלוה, ע"ב. והיינו מושום דכתב בזה הלשון, הערב מותר למשכו בורוע ולהכנס לכיתו לטל המשכון שאן' לך בגין כי ערבי זה, וכן מי שיש לו שכר אצל חברו בין שכר מלאכתו בין שכר בהמתו וכליו בין שכר ביתו הרי זה מותר למשכנו שלא עיפ"ב וזה נוכנס לבתו ונוטל המשכון. נראה דמשמעו ליה לרבי זיל דכיון דהר"ם לא כתוב גני ערבי אלא שומר למשכן ולהכנס לבתו ולא הזכיר בו כלל מידייני החשבת העבות והסדור, אלמא בגין מייל'ו דין כלות. ואי מושום הא איכא למייר דיןינו מוכרת, דכיון דין זה ערבי ושכירותו הוא בכיריתא בהמקבל ונאמר בעניין הכתן לבתו, מש"ה מioti לה הר"ט זיל על העניין שנשנית שם, אבל לעולם כי הויי דרבינו ולפ' מינה לעניין סדור והשבת העבות, מנין דהרמ"ם לא יסביר לנו ונעשה חולק בזה עמו, ואס' כך היהת סברתו לא היה משתਮיט ורבינו מלוחכו בדרכו.

ובענין נבית המס אי מסדרין או לא, ע"י בחלוקת לאחר זה ושם אכחוב בס"ד מה שיש לי מהקושי בדברי רבינו זיל.

יתרתא מפק' מיניה, כ"ש הכא דודאי הוא חייב ובחלואתו הוא נוטל. ושמא אפשר לומר דעתך טעמא דפטר بلا שבועה נבי נאמנות לאו משום שלא היה צריך לכתוב הואה, דלא שייך זה אלא במלואה בשטר ואהני ביה משום דסמכין אחזקת דשטרא, דעתת שטרך בידי Mai בעי אלימתא היא, ומן הדין לא היה צריך שבועה אלא להפים דעתו של זהה, הילכך כי כתוב נאמנות אמרי דפרטיה אפי' משבועה משום דנקוט שטרא בידיה ובעה כל דהו מוקמין ליה אחזקתיה, אבל הטעם העיקרי דסביר נאמנות שלא שבועה ממשעג, והיינו טעמא דמלואה ע"פ דआע"ג דיליכא למייר ביה דאך בלי נאמנות נאמן שבועה, שהרי אף בשבועה לא היה נאמן אלא נשבע לזה ונפטר, מ"מ כי כתוב נאמנות פטור משבועה מפני שימושתו בסתם הוא נאמן למגורי. וכן נראה בהדייא מדברי היה זיל בפ"ז מהל' מלוה שכטב, לא מיבעי במלואה בשטר דעתך כי הימניה בלי שבועה הימניה די בשבועה לא היה צריך לנאמנותו אלא אפי' במלואה ע"פ הדין שנוטל בלי שבועה וכו', בסתם נאמנות בלי שבועה ממשעג ע"כ. אלמא הטעם הוא שלא להוציא הלשון ממשמעו, אבל הכא גני שעבוד כיוון שיש מקום לפרש הלשון שישכים עם דין התורה ואין מוציאין אותו חזון ממשמעו וגם ליכא חזקה מוקמין ליה בדיניה. אבל כי איןנו שוה זהא עקר מילאת דכל לישנא יתירה לאתויו אתה הוא בפרק יש נוחlein זקלת, בן בההייא דתנן מאתים וזה לפולני בעל חובי כראוי לו נוטלן ואת חובי דפריך ודילמא בראווי לו קאמר, ומוקי לה בר"ע כוון שלא צריך וקאמר לטפפיי מילאת קא אתי וכו', ומוכיח מינה מהרייך זיל שורש¹⁰ דאפי' אין הלשון מוכיח שנתקווין דיקין ליה וכו', והרי חותם שאמר לשון ראוי והיה מקום לפרש הלשון ממשמעו שיתנו לו מה שהוא ראוי כפי

שינויי נוסחים

א. "וְאֶלְכָּל טָמֹר" למל' נמדפס. ב. נמדפס ווקף: כל מען עלה זוקפן עליו נמלפה. ג. נמדפס: וול'.

ס"ט. ועי' ג"ת שהרמ"ה חולק. ועי' בהגר"א ס"ק קא ראייה לרמ"ה.

היטב בב"י ובהגרא"א ס"ק צט.

6 ח"ג דין ג', 7 וכ"פ הטור סי' צו סמ"ט וס"ג, ומחבר

ספר התמונות עם גדולי תרומה - א שמואל בן יצחק הסדרי - פיגוע, עזריה בן יצחק הסדרי ע"י תוכנת אוצר החכמה

Loans & Collections Part III Shiur

A TRANSCRIPTION OF THE YORUCHA CURRICULUM WEEKLY SHIUR VIDEO

LO SIHIE K'NOSHEH:

In addition to the positive commandment to lend money to one's fellow Jew, there are several mitzvos *lo sa'aseh* that dictate how a lender must act. The pesukim tell us that he may not seize the garment of a widow as a *mashkon* [collateral], and he cannot take items that the borrower needs to live. He also is not allowed to enter the borrower's home to take a *mashkon*, nor can he grab a *mashkon* on his own. There is yet another prohibition of "*lo sihiye k'nosheh*", which means that he cannot engage in aggressive behavior against the borrower.

The Gemara in Bava Metzia explains this to mean that one cannot demand payment if he knows that the lender doesn't have the money. Furthermore, he cannot even pass him by in the street, as this will cause him shame and distress from the fact that he knows that he cannot pay his debt.

The Acharonim discuss whether this prohibition only applies if one knows for certain that the lender lacks the means to repay the debt, or if it also applies if one does not know if he can pay back or not. From the wording of both the Gemara and the Rishonim who discuss the Gemara, it seems that it is only prohibited to ask for payment if one knows that the lender cannot pay.

The Minchas Chinuch questions this premise, noting that there is a general rule of *safek d'ohrasya l'chumrah* (one must be stringent in doubts regarding Biblical prohibitions). Since *lo sihiye k'nosheh* is a *d'ohrasya*, he asks why one doesn't have to be stringent and refrain from asking for payment even if he is simply unsure whether the borrower has the money or not.

He answers that it appears that the law of *safek d'ohrasya l'chumrah* does not apply because the entire definition of the prohibition is that one cannot ask for payment when he knows that the borrower has no money. Since this is the actual meaning of the mitzvah, there is no room to be more stringent than that.

The Kesef Hakodoshim adds that one need not assume that the borrower doesn't have money to repay his debt, as one is not allowed to borrow money if he has no means of repayment; therefore, the lender can assume that the borrower is a responsible person and has the money.

While it is certainly forbidden for the lender to go out of his way to accost the borrower, as this will cause him distress and shame, the Poskim are unsure whether one can pass by the borrower if he is going that way anyway. For example, if he davens in the same shul as the borrower, does the lender have to inconvenience himself and change his normal daily routine in order to avoid passing him by? Some suggest that the lender does not have to change his normal routine, but he should inform the borrower that he will be davening in shul with him and he should not feel bad if he sees him and is reminded that he cannot repay his debt.

WHAT DEMANDS CAN THE LENDER MAKE OF THE

BORROWER?

If the borrower does not have money to repay his debt, can the lender demand that he find work in order to earn the money?

The Teshuvas HaRosh discusses a case where the borrower has no money and doesn't want to work because he knows any money he earns will go straight to the lender in any case. He says in the name of the Rabenu Tam that he cannot be forced to work. This ruling is based on the verse in the Torah that says that we are slaves only to Hashem. From these words, Chazal learn that one cannot be treated like a slave and forced to work by a human being. Accordingly, one cannot be forced to work in order to pay off a debt.

While he cannot be forced to work, the Acharonim debate whether he has a personal obligation to work and earn money to pay his debt. The Shaar Mishpat says that he definitely is permitted to work of his own volition in order to pay the lender back, as this is not similar enough to slavery to be prohibited. The only question is whether we can say that he himself is obligated to work, or if enacting such an obligation would be akin to slavery.

The Shaar Mishpat concludes that, according to his understanding, there is a *machlokes* Rishonim whether he is obligated to work or not. Other Acharonim disagree and say that he definitely is not obligated to work and enacting such an obligation would be a transgression of the prohibition of treating him like a slave. It should be pointed out that even according to this opinion, it is only forbidden to obligate him to work for an employer, as this would look like slavery. If he is able to employ himself by running some type of business, it would not look anything like slavery, and the lender could be obligated – although not forced - to engage in such work.

The Mishpatei Hatorah discusses whether a borrower can be forced to borrow money from another source in order to repay the lender. He says that in principle he cannot, unless that is the local custom.

MESADRIN L'BAAL CHOV:

If the borrower does have money or assets, they can be seized in order to repay a debt; however, there is a rule known as "*mesadrin l'baal chov*", which means that certain basic items that the borrower needs to live cannot be taken from him.

What is the borrower allowed to keep? The answer is, not much.

He is only allowed to retain enough food to last for 30 days, enough clothing to last for 12 months, his tefillin, and certain, essential professional equipment that he absolutely needs to do his job. For example, if he is a woodcutter, he may keep an ax to chop down trees. On the other hand, he may not keep an ox to help him drag the wood as this is considered "assets" and not a tool.

He is not allowed to keep any *sefarim*, even if he is a Torah scholar. He also can only retain food and clothing for himself, and not for his wife and children, as it is not the lender's responsibility to make sure that

the borrower's family has food and clothing.

Furthermore, the borrower would only be allowed to keep an average level of food and clothing. He would be allowed to eat and dress like an average person – not like a pauper but also not like a rich man. Consequently, if he would own a very expensive coat, he could be forced to sell it and use part of the money to buy an average coat, with the remainder going towards his debt.

Whether or not he can keep his house is not discussed in the Gemara or in most Rishonim. The Teshuvas HaRashba seems to imply that he can be forced to rent out his home in order to make money to pay his debt. The Pishei Choshen notes that it seems from the Rashba that although he is not allowed to remain living in his home, he is not forced to sell it. The Maharit disagrees and says that one's home is as essential as one's clothing, and, therefore, a borrower is allowed to remain in his home. Again, he would only be allowed to keep 12 months' worth of his home and only enough living space for himself, and not for the rest of his family. He also would only be allowed to remain in an average home, and not in a luxurious abode.

A Rov in Argentina sent a question to the Minchas Yitzchok regarding a butcher who owned commercial equipment that he used for his job – such as a commercial refrigerator and freezer and meat cutting equipment. He suggested that this equipment would not be considered essential, as the butcher could technically use more basic equipment and cut up the meat by hand. The Minchas Yitzchok agreed and said that this equipment could be seized by the lender. The Pishei Choshen, however, disagrees with this ruling and says that although butchers in the past may have been able to operate without modern equipment, today using such tools is the norm for any butcher and it would not be realistic to expect him to be able to work without it. He says that this would deem this equipment essential and it cannot be seized from the borrower.

If the borrower owns merchandise that he uses for business, the Pishei Choshen quotes the Aruch Hashulchan as ruling that he must sell off the stock in order to settle his debt; however, he is given a reasonable amount of time to sell it for a good price. The Chasam Sofer disagrees and says that the merchandise is considered essential equipment and the borrower would be allowed to continue doing business with it as usual until he pays back what he owes.

To watch the video or listen to the shiur given by the Dayan, visit:

www.baishavaad.org/yorucha-topics

Or signup to receive them via whatsapp: ☎ 732.232.1412

Core Curriculum

(subject to change)

PART I Business Halacha Fundamentals

Elul 5780

- Dina D'malchusa Dina- 2*
 - › Obligation to Adhere to Civil Law
 - › How Civil Law Impacts Agreements Between Two Parties
- Common Business Practice & Minhag Mevatel Halacha - 2
 - › What Constitutes a Minhag
 - › How Minhag Impacts Employment, Tenancy, Partnerships and Real Estate Deals etc.

Tishrei 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Business and Employment on Chol Hamoed

PART II Setting Up A Kosher Business

Winter 5781

- Introduction to Choshen Mishpat & Business Halacha -1

- Gezel - 3
- Gezel Akum, Ta'os and Mate' Akum -2
- Geneivas Da'as - 1
- Acceptable Marketing - 1
- Halachic Considerations of Corporate Gifting - 1
- Halachos of Employment -4
 - › Backing Out
 - › Where Backing Out Causes a Loss
 - › Working Pro Bono and Hiring Jewish
 - › Obligations of Employer and Employee
- Halachic Deals and Documents - 4
 - › Understanding Asmachta
 - › Agreements and Kinyan Devarim
 - › The Halachic "Agreement Validation" Clause
 - › Non-Competes and Non-Circumvent Agreements
- Partnerships & Corporations - 4
 - › Structuring
 - › Legal Entities and Trusts
 - › Management
 - › Divisions of Profits and Losses

Nissan 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Corporate Chametz - The Issues and the Solutions
- Isurei Hana'ah

PART III Maintaining A Kosher Business

Summer 5781 - Commitments & Kinyanim

- Hasagas Gevul & Competition - 4
 - › Ani Hamehapech
 - › Ma'arufiya
- Kinyanim Expounded - 4
 - › Mechusar Amana
 - › Mi Shepara
 - › Situmta and Kinyanim of the Marketplace
- Ona'ah - 2
- Mekach Ta'os- 3

Summer Break 5781 (Special Edition)

- Tzedaka and Maaser - 8

Tishrei 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Pruzbul and other Shemitah Topics

Winter 5782 (Leap Year) - 1st Semester

- Loans and Guarantees - 2
- Collections and Bankruptcy- 2
- Ribbis 101 / The Basics - 4
- Ribbis by way of Commerce -4

Winter 5782 - 2nd Semester - When Things Don't Go As Expected:

- Bais Din - 4
- Din and Lifnim Mishuras Hadin - 2
- Arka'os - 2
- Quitting, Firing, and Severance - 2
- Partnership Dissolution - 2

Nissan 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Maintaining a Facility on Pesach

Summer 5782 - Final Testing and Review

PART IV

Industry-Specific & In-Depth Supplemental Tracks

Choshen Mishpat Supplemental Track

- More In-Depth and Intricate Learning of Previous Topics
- Nizkei Shcheinim
- Mazik, Garmi, and Halachic Torts
- Hashavas Aveida
- Mitzva of Lending
- Yerusha and Trusts
- Trustees and Executors
- Shomrim and Fiduciaries
- Shluchim and Agents
- Harsha'a and Power of Attorney
- The Shibuda D'Reb Nosson Law
- Hefker, Pruzbul, and Other Choshen Mishpat Topics

Real Estate Track:

- General Real Estate
- Bar Metzra
- Acquisitions and Ani Hamehapech
- Lo Sachmod
- Brokerage
- Landlord/Tenant
- Zoning Laws
- Rent Control and Evictions
- Fix and Flip
- Administrations and Boards

HealthCare Track:

- Shabbos and Yom Tov
- The Kosher Kitchen
- Employment Training
- Facility and Housekeeping
- Compliance and Fiduciary
- Partnership and Employment
- Medical Issues

Finance and Ribbis Track:

- Introduction: Understanding Ribbis
- Ribbis of Non Jews and Mumar
- Foreign Currencies & Commodities: Se'ah Bes'eah Applications
- Corporate Lending & Borrowing
- Credit Unions - Ownership in Ribbis Entities
- Credit Unions: Paying Ribbis by Court Order
- Pesika: Deposits & Price Guarantees
- Tarsha- Paying for Credit & Early Bird Specials
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Non Jew's Loan
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Ribbis Loan
- Differentiating Between Expenses & Interest: Defining the Two Ribbis in Partnerships
- Ribbis in Contracts - Capital Calls and Late Fees
- Deal Syndication & the Real Estate Process From Negotiation to Closing
- Ribbis as a Knas: Fines & Penalties
- Purchasing Tax Liens and Mortgage Bundles
- Using a Purchased Item When the Sale was Reversed
- Selling Conditional on Reversing the Sale
- Ribbis Responsibilities of Lawyers, Brokers, and Witnesses
- Review of Ribbis Fundamentals
- Hard Money Loans & Heter Iska - Kulo Pikadon; Chatzi Milve
- Heter Iska- The Approach of Reb Moshe Feinstein
- Heter Iska Klali and Loans Specified to be Al Pi Heter Iska
- Ribbis Mukdemes - Ribbis MeUcheres
- Ribbis Devarim
- Defining Ribbis: Gifts, Favours and Charitable Donations

MISSION To facilitate and provide a framework for the frum businessman to gain the in-depth halachic knowledge he needs for contemporary business dealings.

VISION Through increased knowledge and guidance, Yorucha will elevate the frum public's adherence to halacha as it pertains to choshen mishpat and standard business practices.

What

This ambitious project will harness the collective expertise of a team comprised of advanced talmidei chachamim, experienced, seasoned Dayanim, that are well versed in corporate practice and common business norms. Collaborating with a talented group of editors and writers, they have created a syllabus and curriculum of study, with accompanying shiurim and personal guidance.

How

The core curriculum is segmented in modules, and can be learned as an individual self paced; or, participants can join chaburos coordinated by the Bais HaVaad for those that desire group study. Page by page, step by step, the learning will be facilitated with a daily audio "Blatt shiur" guiding the participant through the sources as well as a weekly video shiur presented on each topic by Dayanim that will share fundamental and practical applications of the sugya covered.

Daily practical Q&A applications of the subject matter will be offered alongside through the Business Halacha Daily series.

Why

As participants amass a broad and deep knowledge on an academic level directly from the source — coupled with real life scenarios presented by experienced Dayanim — they will acquire the clarity to determine not only what is a **שאלה**, but, more important - why.

Only through **עמלות בתורה** — understanding the fundamentals of the subject — can one truly appreciate and internalize what defines right and wrong.

Similar to a sofer who, with his intensive knowledge of hilchos safrus, is confident and secure in the propriety of his profession; so, too, businessmen will gain the peace of mind knowing with conviction that they ply their trade *be'emunah uveyosher*.

CURRENT YORUCHA CHABUROS

BELLE HARBOR

Congregation Bais Yehuda
R' Dovid Semel

BROOKLYN

Bais Aharon (Felder's)
Rabbi Heshy Wolf

Flatbush Park Jewish Center
Rabbi Eli Moskovitz
Rabbi Yisroel Perelson

Magen Avraham

Rabbi Dovi Bensoussan
Rabbi Eliezer Elbaz

Yad Yosef Torah Center
Rabbi Eddie Kassin

CATSKILL REGION

Tamarack Hills - Ellenville
Rav Dovid Grossman

CHICAGO

Agudas Yisroel of West Rogers Park
Rabbi Moshe Scheinberg

CINCINNATI

Cincinnati Community Kollel
Rav Meir Minster

CLEVELAND

Beis Doniel
Rabbi Dovid Aron Gross

DALLAS

Congregation Toras Chaim
Rabbi Yaakov Rich

DETROIT

Lakewood Kollel
Rabbi Boruch Miller

FAIRLAWN

Rabbi David Pardo

FAR ROCKAWAY

Khal Zichron Moshe Dov
Rabbi Ahron Stein

Sulitzer Bais Medrash
Rabbi Avrohom Hartman

GATESHEAD, UK

Rabbi Dov Oppenheimer

GIBRALTAR

Massias Hall
Rabbi Rafi Bitan

JACKSON

Khal East Veterans
Rabbi Baruch Issac

LAKEWOOD

Bais HaVad
Rav Dovid Grossman

Bais Medrash Ohev Yisroel
Dayan Shmuel Honigwachs
Reb Shaya Ellinson

Bais Medrash of Chestnut
Rabbi Yosef Greenfeld

Bernath and Rosenberg
Rav Baruch Fried
R' Yossi Schuck
R' Yehoshua Wolf

Bitbean
Rabbi Aryeh Caplan
R' Ephraim Arnstein

Clearstream Chabura
Rabbi Yosef Fund
R' Yitzchok Rosenbaum

Kehal Nachlas Yaakov
Rabbi Mayer Boruch Turin
R' Moshe Netzer

Madison Executive Offices
Rabbi Daniel Dombroff

Minyan Avreichim Sefaradi
Rav Ariel Ovadia

LAWRENCE

Hechal Dovid (W)
Reb Yakov Lowinger
Rabbi Mattisyahu Blumenthal

Yeshiva Gedolah Ateres Yaakov
Rabbi Yisroel Gold

LOS ANGELES

Bait Aaron Torah Outreach Center
Rabbi Moshe Nourollah
R' Avraham Hirshberg

Kollel of LA
Rabbi Zalmen Frager

LIDO BEACH
Lido Beach Synagogue
Reb Yakov Lowinger

MARGATE

Young Israel of Margate NJ
Rabbi Yankey Orimland

MINNEAPOLIS

Minneapolis Kollel
Rabbi Maeier Kutoff
Rabbi Binyomin Stoll

MONSEY

Brisker Kollel
Rabbi Michael Illes

Congregation Torah Utfila
Rabbi Moshe Langer

Haverstraw Community Chabura
Rabbi Tzvi Rubin

Khal Chaye Avraham
Rav Yechezkel Spitzer
Rabbi Eli Moskovitz

Monsey Night Kollel
Rabbi Yisroel Sapirstein
Reb Shimon Marlin

Zichron Yakov
Rabbi Yehuda Russack
R' Simcha Levi

PASSAIC

Rabbi Yaakov Pascal

PHILADELPHIA

Philadelphia Community Kollel
Rabbi Yosef Prupas
Rabbi Yaakov Baum

QUEENS

Cong. Ohr Bechor Halevi
Rabbi Chaim Schwartz

ST. LOUIS

St. Louis Chabura
Rabbi Eliyahu Chaim Goldstone
Reb Yaakov Klein

STATEN ISLAND

Kehillas Niles
Rabbi Dovid Waldman

TORONTO

Ateres Mordechai, Thornhill Kollel
Rabbi Yosef Rothbart

WATERBURY

Yeshiva Ateres Shmuel
Rabbi Bernstein

WEST HEMPSTEAD

Eitz Chayim of Dogwood Park
Rabbi Dov Greer

Young Israel of W. Hempstead
Reb David Felt
Reb Aaron Gershonowitz

WOODMERE

Aish Kodesh
Rabbi Yoni Levin

Kehillas Bnai Hayeshivos
Rabbi Shmuel Witkin

TO CREATE OR JOIN CHABURA CONTACT US

732.232.1412 888.485.VAAD(8223) #302 yorucha@baishavaad.org baishavaad.org/yorucha

JOIN THE YORUCHA INITIATIVE!

888.485.VAAD(8223) #303

yorucha@baishavaad.org

baishavaad.org/yorucha

3 WAYS TO JOIN:

AS AN INDIVIDUAL

Join the national Yorucha chabura together!

Tap into the physical or digital resources via hard copies, web, email and/or whatsapp.

Connect with Bais HaVaad Dayanim and Poskim for any questions you may have, as well as arranging study sessions with a Dayan, setting up a chavrusa, and more.

AS A COMMUNITY

Set up or join a community or shul chabura

Reach out to organize a choshen mishpat chabura in your own shul.

AS A BUSINESS

Set up a Board Room Bais Medrash in your business

Mincha Learning In just 5 minutes a day, before or after Mincha, you can learn short, practical and insightful Business Halachos.

Weekly Lunch & Learn Join a deeper dive into the background of the halachos by understanding the sugya behind the halachos as well.